

**Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy
Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego
z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami
wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy
o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
w roku 2017**

Olsztyn, maj 2018 r.

SPIS TREŚCI:

Wstęp	3
OBSZAR WSPÓLPRACY	4
Włączanie organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych	
OBSZAR WSPÓLPRACY	9
Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych.	
OBSZAR WSPÓLPRACY	32
Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie infrastruktury współpracy, tworzenie warunków do społecznej aktywności	
Podsumowanie i wnioski	36
Załącznik Nr 1 Wykaz zadań zleconych organizacjom pozarządowym w 2017 r.	
Załącznik Nr 2 Wykaz grup roboczych i zespołów opiniotawczo-doradczych z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych funkcjonujących w 2017 r. w Samorządzie Województwa Warmińsko-Mazurskiego	

Wstęp

Program współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2017 został uchwalony przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 29 listopada 2016 r. (Uchwała Nr XXII/504/16). Użyte w sprawozdaniu określenie: „organizacje pozarządowe” oznacza: „organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie”.

Sprawozdanie zostało przygotowane przez Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na podstawie materiałów pozyskanych z departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy odpowiedzialnych za realizację zadań w ramach poszczególnych priorytetów. Pozyskano również informacje na temat współpracy jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa z partnerami społecznymi oraz informacje nt. udziału organizacji pozarządowych w aplikowaniu o środki w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Informacje zostały zawarte w 3 obszarach współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi (na podstawie Modelu współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej), tj.:

- 1. Włączanie organizacji pozarządowych w tworzenie polityk publicznych**
- 2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych**
- 3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie infrastruktury współpracy, tworzenie warunków do społecznej aktywności.**

W roku 2017 program był realizowany w obszarach tematycznych ujętych w 15 priorytetach:

- 1) Edukacja i promocja zdrowia publicznego**
Odpowiedzialny: Departament Zdrowia
- 2) Promocja zatrudnienia i aktywizacja osób pozostających bez pracy**
Odpowiedzialny: Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie
- 3) Rozwój kultury fizycznej**
Odpowiedzialny: Departament Sportu
- 4) Integracja europejska i współpraca międzynarodowa**
Odpowiedzialny: Departament Współpracy Międzynarodowej
- 5) Upowszechnianie i ochrona praw konsumenta**
Odpowiedzialny: Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa
- 6) Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego**
Odpowiedzialny: Departament Kultury i Edukacji
- 7) Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego**
Odpowiedzialny: Departament Ochrony Środowiska
- 8) Rozwój turystyki**
Odpowiedzialny: Departament Turystyki
- 9) Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego**
Odpowiedzialny: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego
- 10) Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich**
Odpowiedzialny: Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa
- 11) Wzmacnianie integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej osób i rodzin w województwie warmińsko-mazurskim**
Odpowiedzialny: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
- 12) Wzmacnianie potencjału twórczego, aktywności obywatelskiej i kompetencji społecznych młodzieży**
Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego
- 13) Rozwój sektora pozarządowego województwa warmińsko – mazurskiego**
Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego
- 14) Integracja środowisk kombatanckich i koordynacja ich działań oraz działalność na rzecz osób represjonowanych.**
Odpowiedzialne: Biuro Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego

15) Żywność i ochrona dziedzictwa kulinarnego

Odpowiedzialny: Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

Liczba organizacji pozarządowych w województwie warmińsko-mazurskim co roku wzrasta. Wg danych z Urzędu Statystycznego w Olsztynie, na dzień 31 grudnia 2017 r. w regionie zarejestrowanych było **4878 stowarzyszeń i 613 fundacji – łącznie 5491 podmiotów** (dla por. w roku 2016: 4738 stowarzyszeń i 561 fundacji – łącznie 5299 podmiotów; w 2015: 4696 stowarzyszeń i 505 fundacji – łącznie 5201 podmiotów, w 2014: w regionie było 4451 stowarzyszeń i 409 fundacji – łącznie 4860 podmiotów). Włączając do powyższej liczby inne zarejestrowane formy prawne organizacji pozarządowych, tj. inne zarejestrowane organizacje społeczne, organizacje pracodawców, samorząd gospodarczy i zawodowy oraz kościół katolicki, inne kościoły i związki wyznaniowe, to podmiotów społecznych w regionie jest **6783**.

Tabela: Liczba organizacji pozarządowych w województwie warmińsko-mazurskim (na dzień 31.12.2017 r.)

Wyszczególnienie: formy prawne organizacji pozarządowych (podmiotów społecznych)	Aktywne - prowadzące działalność
Fundacje	613
Kościół katolicki	641
Inne kościoły i związki wyznaniowe	100
Stowarzyszenia i organizacje społeczne ogółem	5142
w tym	
Stowarzyszenia ogółem	4878
z tego:	
Stowarzyszenia niewpisane do KRS	1504
Stowarzyszenia	3175
Stowarzyszenia kultury fizycznej	186
Stowarzyszenia kultury fizycznej o zasięgu ogólnokrajowym	8
Stowarzyszenia ogrodowe	5
Organizacje społeczne	194
Organizacje pracodawców	20
Samorząd gospodarczy i zawodowy niewpisany do KRS	73

Źródło: Baza Publikacyjna Rejestru REGON Urząd Statystyczny w Olsztynie

OBSZAR WSPÓŁPRACY: WŁĄCZANIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W TWORZENIE POLITYK PUBLICZNYCH

1. Udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w pracach zespołów wspólnych.

W celu opracowania, monitoringu i ewaluacji dokumentów strategicznych i programowych Samorządu Województwa lub konsultowania oraz opiniowania kwestii ważnych dla regionu, a także wspólnego podejmowania inicjatyw powoływane są przez Zarząd lub Marszałka Województwa zespoły opiniotawczo-doradcze lub grupy robocze. Załącznik Nr 2 do sprawozdania zawiera wykaz tego typu

zespołów funkcjonujących w roku 2017 w Samorządzie Województwa z udziałem przedstawicieli organizacji pozarządowych. Ich liczba jest porównywalna z rokiem 2016.

W 2017 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego Uchwałą Nr 36/495/17/V z dnia 12 czerwca 2017 r. powołał 13 grup roboczych do opracowania, monitoringu i ewaluacji zadań priorytetowych programów współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz innych działań w zakresie zadań pożytku publicznego wskazanych w uchwale. Grupy te będą funkcjonowały do 30 maja 2019 r. W skład tych zespołów wchodzi **łącznie 98 osób, w tym 57 to przedstawiciele organizacji pozarządowych (58%)**. Grupę roboczą w zakresie rozwoju kultury fizycznej realizującą m.in. wskazane wyżej zadania stanowi Wojewódzka Rada Sportu w Olsztynie (powołana Uchwałą Nr 55/590/15/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19.10.2015r.). W skład ww. grupy wchodzi **11 członków, w tym 8 przedstawicieli organizacji pozarządowych**.

Organizacje pozarządowe miały swoich przedstawicieli w łącznie 55 zespołach opiniodawczo-doradczych/grupach roboczych (2016 – 54). 31,8% członków tych grup to przedstawiciele organizacji pozarządowych (234 osoby na 735). Współczynnik ten ukształtował się na poziomie nieco wyższym niż w roku 2016, kiedy wyniósł 29,6%. Łącznie zespoły te odbyły w 2017 roku łącznie 88 posiedzeń (w roku 2016 – 95).

W roku 2017 zostało powołanych 18 komisji konkursowych opiniujących oferty organizacji pozarządowych, które wpłynęły w ramach otwartych konkursów ofert (w tym 2 komisje opiniujące oferty na realizację zadań wieloletnich w tym sprawozdaniu nie wymienionych). Na 137 członków komisji 45 osób zostało wskazanych przez organizacje pozarządowe (32,8%, w roku 2016 - 36%).

Szczególnym zespołem wspólnym jest funkcjonująca od 2011 r. **Rada Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego**. Rada III Kadencji powołana została Zarządzeniem Nr 4/2016 Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 7 stycznia 2016 r. W roku 2017 odbyło się **6 posiedzeń** Rady (w 2016 również 6). Otrzymała ona 22 dokumenty wojewódzkie do zaopiniowania, zaopiniowała 7.

Rada podjęła 9 uchwał w sprawach m.in.:

skróconego terminu konsultacji dokumentów wojewódzkich z zakresu ochrony środowiska i rolnictwa; definicji przedsiębiorstwa społecznego; dofinansowania ze środków PFRON wkładu własnego organizacji pozarządowych; zaopiniowania projektu Programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2018; aktualizacji wieloletniego programu współpracy Samorządu Województwa z organizacjami pozarządowymi; zasad i trybu przyznawania stypendiów sportowych, zaopiniowania projektu RPDZ 2018.

Rada konsultowała treści uchwał Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego m.in. w następujących zakresach tematycznych: ochrony obszarów chronionego krajobrazu, wsparcia rodziny, upraw maku i konopi, współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi. Konsultacje i głosowania w sprawie zaopiniowania przedstawianych uchwał odbywały się na bieżąco, również drogą e-mailową. Rada otrzymała do konsultacji 22 dokumenty wojewódzkie (o 10 więcej niż w roku 2016).

Przedstawiciele Rady DPP brali udział w spotkaniach zewnętrznych: w posiedzeniach Konwentu Wojewódzkich Rad DPP, w spotkaniu Zespołu ds. Rozwoju Dialogu Obywatelskiego RDPP (z udziałem przedstawicieli Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej), w spotkaniu z przedstawicielem Narodowego Instytutu Wolności i Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, seminariach dot. Strategicznej Mapy Drogowej Rozwoju Sektora Obywatelskiego w Polsce;

Rada DPP interweniowała w sprawie dystrybucji środków PFRON, śląc swoje stanowisko do Zarządu tego Funduszu; podjęła stanowisko w sprawie definicji przedsiębiorstwa społecznego i przekazała je Ministerstwu Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Ważnym zespołem, z uwagi na znaczny wpływ projektów finansowanych z funduszy UE na rozwój Województwa Warmińsko-Mazurskiego, jest **Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020**. W skład Komitetu wchodzi 8 przedstawicieli organizacji pozarządowych (4 członków oraz 4 zastępców – *Załącznik Nr 2*). W roku 2017 odbyło się 6 posiedzeń Komitetu Monitorującego RPO WiM 2014-2020. Podjął on 87 uchwał, które dotyczyły:

- przyjęcia kryteriów wyboru dla działań/poddziałań RPO WiM 2014-2020, lub ich aktualizacji;
- zatwierdzenia *Sprawozdania rocznego za rok 2016 z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*,

- powołania *Grupy roboczej do spraw efektywności funduszy Unii Europejskiej 2014-2020 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020*,
- zatwierdzenia propozycji zmian Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014–2020,
- zmian w Regulaminie działania Komitetu;
- aktualizacji *Plan Ewaluacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014–2020*.

W zakresie **Priorytetu II „Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy”** podejmowane były działania mające na celu rozwój warunków sprzyjających zwiększeniu udziału organizacji pozarządowych w kształtowaniu polityki zatrudnienia i aktywizacji zawodowej społeczeństwa Warmii i Mazur. Realizowane one były poprzez następujące działania:

- 1) *Włączenie organizacji pozarządowych w tworzenie regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich poprzez udział jej przedstawicieli w grupie roboczej ds. opracowania Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia na 2017 rok.*
- 2) *Utrwalenie roli zespołów opiniodawczych, w skład których wchodzi przedstawiciele organizacji pozarządowych, poprzez opiniowanie dokumentów dotyczących regionalnej polityki rynku pracy m.in. w ramach prac Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy oraz Wojewódzkiej Komisji Dialogu Społecznego.*

Określenie i koordynowanie regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich należy do zadań samorządu województwa, określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zadanie to wypełniane jest przede wszystkim poprzez przygotowanie, a następnie realizację Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia (RPDZ).

Uchwałą nr 55/857/17/V z dnia 18 września 2017 roku, Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego powołał Zespół ds. opracowania Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2018 rok, jednocześnie powierzając Wojewódzkiemu Urzędowi Pracy w Olsztynie koordynację działań związanych z tym zadaniem. Aby zapewnić kompleksowe spojrzenie na różne aspekty rynku pracy, zespół ekspertów składał się z przedstawicieli samorządu województwa oraz wojewody, reprezentantów samorządowych jednostek wojewódzkich i powiatowych, regionalnych struktur organizacji związkowych i organizacji pracodawców, reprezentantów organizacji pozarządowych, a także przedstawicieli nauki i szkolnictwa. Sformułowany w ramach prac Zespołów projekt Regionalnego Planu Działania na Rzecz Zatrudnienia w Województwie Warmińsko-Mazurskim na 2018 rok, po konsultacjach społecznych oraz po wyrażeniu pozytywnej opinii powiatów wchodzących w skład województwa, a także po zaakceptowaniu przez Wojewódzką Radę Rynku Pracy, trafił pod obrady Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego. Ponadto dokument został przedstawiony również do zaopiniowania Radzie Działalności Pożytku Publicznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

W oparciu o wyodrębnione w RPDZ priorytety oraz zaproponowane w ich obrębie podstawowe typy działań, z uwzględnieniem wyznaczonych grup priorytetowych, wymagających szczególnego wsparcia ze strony urzędów pracy, realizowana jest polityka rynku pracy w 2018 roku.

Dokumenty dotyczące polityki rynku pracy jak co roku opiniowane były przez członków Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy. Jej członkami są przedstawiciele wojewódzkich struktur organizacji związkowych, organizacji pracodawców, społeczno-zawodowych organizacji rolników oraz organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo problematyką rynku pracy. W 2017 roku Rada obradowała **podczas czterech posiedzeń oraz w trybie obiegowym**. Członkowie Rady pozytywnie zaopiniowali projekt „Regionalnego Planu Działania na Rzecz Zatrudnienia na 2018 rok w województwie warmińsko – mazurskim”. Rada wyraziła także pozytywną opinię w sprawie „Propozycji podziału środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych województwa warmińsko–mazurskiego na finansowanie programów dotyczących promocji zatrudnienia i finansowanie innych fakultatywnych zadań na rok 2017 i 2018; „Wydatkowania środków Funduszu Pracy przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie w roku 2016”; „Sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie za rok 2016”; „Plan Działania WUP w Olsztynie na rok 2017”. Jednocześnie zaakceptowano „Podział środków Krajowego Funduszu szkoleniowego na 2018 rok”. Przedmiotem obrad członków Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy w 2017 roku były również prace nad „Wykazem zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę może być dokonywana refundacja kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne poniesionych przez pracodawcę”.

W roku 2017 członkowie Rady zgodnie z zapisem art. 22 ust. 5 pkt 5 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, podjęli łącznie 37 uchwał w sprawie otwarcia nowych kierunków kształcenia w województwie warmińsko – mazurskim.

Osiągnięte wskaźniki wskazane w programie współpracy:

- 1) Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych uczestniczących w przygotowaniu Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia na 2017 rok – 4 (w 2016 – 1)
- 2) Liczba zaopiniowanych dokumentów dot. polityki rynku pracy m.in. przez członków Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy oraz Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego - 8 (+ 37 Uchwał w sprawie otwarcia nowych kierunków szkolenia)

Organizacje pozarządowe, w tym głównie uniwersytety trzeciego wieku, oddziały okręgowe/rejonowe Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa z Olsztyna oraz Fundacja Wolontariacki Ośrodek Wsparcia z Elku brały czynny udział w opracowaniu „Raportu z monitoringu wdrażania w latach 2015-2016 programu Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020”. Raport z monitoringu został przyjęty przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego na posiedzeniu w dniu 23 października 2017 r.

Polityka społeczna (**Priorytet XI – wzmocnienie integracji i aktywizacji zawodowej i społecznej osób i rodzin w województwie warmińsko-mazurskim**) to obszar, w zakresie którego funkcjonuje najwięcej zespołów wspólnych. W 2017 było ich 16, a na 252 członków tych grup 49 osób to przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Zespoły o charakterze doradczym i opiniującym funkcjonują również w jednostkach organizacyjnych Samorządu Województwa. W roku 2016 funkcjonowało 6 zespołów wspólnych, natomiast w roku 2017 było ich 5, tj.:

- 1) Grupa robocza „Turystyka kajakowa” przy Mazurskim Parku Krajobrazowym w Krutyni. Na 14 członków grupy 5 to przedstawiciele organizacji pozarządowych (Stowarzyszenie Szlak Kurtynia w Krutyni, Fundacja Na Rzecz Ochrony Przyrody i Krajobrazu Mazurskiego Parku Krajobrazowego oraz Dorzecza Krutyni, Mazurskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Giżycku, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Olsztynie Oddział Miejsko-Powiatowy WOPR w Mrągowie, Ochotnicza Straż Pożarna Ratownictwo Wodne w Rucianym Nidzie, Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich w Giżycku, Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Krajobrazu Kulturowego Mazur „Sadyba”).
- 2) Rada Zespołów Parków Krajobrazowych Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich przy Zespole Parków Krajobrazowych Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich w Jerzwałdzie. Na 17 członków Rady 2 to przedstawiciele organizacji (Towarzystwo Ziemi Zalewskiej, Stowarzyszenie Miłośników Wzgórz Dylewskich).
- 3) Rada Parku Krajobrazowego Puszczy Rominckiej w Żytkiejmach. Na 17 członków Rady 3 to przedstawiciele organizacji pozarządowych (Fundacja Puszczy Rominckiej, Stowarzyszenie „Człowiek Przyroda”, Fundacja Wspierania Przedsiębiorczości Regionalnej).
- 4) Rada Parku Krajobrazowego Wysoczyzny Elbląskiej (na 16 członków Rady – 1 przedstawiciel organizacji pozarządowej – Elbląskiego Klastra Turystycznego).
- 5) Zespół redakcyjny czasopisma VariArt, Zarząd Okręgu Warmińsko-Mazurskiego SBP z siedzibą przy WBP w Olsztynie, Zarząd Koła SBP w Olsztynie z siedzibą przy Bibliotece Uniwersyteckiej UWM w Olsztynie. Na 26 członków Zespołu 23 to przedstawiciele organizacji pozarządowych (Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie "Areszt Sztuki", Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich).

W tym obszarze współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi należy podkreślić rolę jaką pełni stały partner Samorządu Województwa jakim jest Rada Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Obsługę Rady zapewnia Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, które dba o przepływ informacji pomiędzy członkami Rady i innymi organizacjami, organizuje spotkania Rady i jej Prezydium, dba o kierowanie przedstawicieli Rady do ciał doradczych powoływanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego. ESWIP w 2017 r. prowadził również stronę www.rowop.pl, która zawiera informacje kierowane do organizacji pozarządowych regionu oraz do samorządów lokalnych. Do Rady kierowane są również dokumenty wojewódzkie do konsultacji.

2. Udział organizacji pozarządowych w konsultacjach ogłaszanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie – strona www.bip.warmia.mazury.pl funkcjonuje zakładka pt. „Konsultacje społeczne”. W roku 2017 zamieszczono w niej zaproszenia do konsultacji 25 dokumentów wojewódzkich. W konsultacjach tych, w formach przede wszystkim pisemnego zgłaszania uwag oraz uczestnictwa w spotkaniach konsultacyjnych, uczestniczyły organizacje pozarządowe oraz zespoły opiniodawczo-doradcze wymienione w *Załączniku Nr 2* do sprawozdania.

Konsultowano m.in. projekty następujących dokumentów wojewódzkich:

- 1) Program współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2018 (uwagi wniosły 4 organizacje pozarządowe; przedstawiciele 10 organizacji uczestniczyli w spotkaniu konsultacyjnym);
- 2) Aktualizacja „Programu współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2016-2021” (1 organizacja wniosła uwagi na piśmie);
- 3) Uchwała Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w sprawie wyznaczenia aglomeracji Biskupiec (pow. nowomiejski) oraz likwidacji dotychczasowej aglomeracji Biskupiec (pow. nowomiejski)
- 4) Uchwała Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w sprawie wyznaczenia aglomeracji Susz oraz likwidacji dotychczasowej aglomeracji Susz
- 5) Uchwała Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego w sprawie wyznaczenia aglomeracji Lidzbark Warmiński oraz likwidacji dotychczasowej aglomeracji Lidzbark Warmiński
- 6) Uchwała Sejmiku Województwa w sprawie utworzenia w granicach województwa warmińsko-mazurskiego obszaru ograniczonego użytkowania wokół Lotniska Wojskowego w Królewie Malborskim – JW1128 Malbork/Krasnołęka oraz uchylenia uchwały Nr IV/112/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 16.02.2015 r.
- 7) Uchwała Sejmiku Województwa w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Liwy,
- 8) Uchwała Sejmiku Województwa w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Środkowej Łyny,
- 9) Uchwała Sejmiku Województwa w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Pasłęki,
- 10) Uchwała Sejmiku Województwa w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy i Jezior Piskich,
- 11) Uchwała Sejmiku Województwa w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego,
- 12) Uchwała Sejmiku Województwa w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Napiwodzko-Ramuckiej,
- 13) Uchwała Sejmiku Województwa w sprawie Skarlińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
- 14) Uchwała Sejmiku Województwa w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Legińsko-Mrągowskich,
- 15) Uchwała Sejmiku Województwa w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich,
- 16) Uchwała Sejmiku Województwa w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezior Orzyskich,
- 17) Uchwała Sejmiku Województwa w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierza Ełckiego,
- 18) Uchwała Sejmiku Województwa w sprawie Hartowieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
- 19) Uchwała Sejmiku Województwa w sprawie Buchnowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
- 20) Uchwała Sejmiku Województwa w sprawie Spychowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Łącznie w konsultacjach dokumentów wymienionych w punktach 3-20 zostały zgłoszone 2 uwagi na piśmie),
- 21) „Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2018-2022” (1 organizacja wniosła uwagi na piśmie),
- 22) „Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Województwie Warmińsko-Mazurskim na lata 2018-2022” (1 organizacja wniosła uwagę na piśmie),
- 23) Uchwała Sejmiku Województwa w sprawie zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe

- w międzynarodowym lub w krajowym współzawodnictwie sportowym (1 organizacja wniosła uwagę na piśmie, przedstawiciele 8 organizacji wzięli udział w spotkaniu konsultacyjnym),
- 24) Uchwała Sejmiku Województwa określająca ogólną powierzchnię przeznaczoną pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizację tych upraw w 2017 roku w województwie warmińsko-mazurskim. (w ramach konsultacji wysłano zaproszenie mailowe bezpośrednio do 5 organizacji pozarządowych zajmujących się profilaktyką uzależnień – nie zgłoszono uwag).

OBSZAR WSPÓŁPRACY:
WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI W ZAKRESIE
REALIZACJI ZADAŃ PUBLICZNYCH

1. Zlecenie zadań publicznych.

Współpraca Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych odbywała się głównie poprzez zlecenie zadań zawartych w programie współpracy na rok 2017 - przede wszystkim w trybie otwartych konkursów ofert (ogłoszono 5 konkursów, w tym 2 na zadania 2-letnie z obszaru *Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego* i *Rozwój sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego* oraz 1 na realizację zadań w 2018 r.; konkurs na realizację w roku 2017 większości zadań, został ogłoszony w grudniu 2016 r.).

W roku 2017 po raz pierwszy w budżecie Województwa przeznaczonym na działalność Biura Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego Urzędu Marszałkowskiego zostały zarezerwowane środki w wysokości 50 000 zł na zlecenie zadań publicznych, których oferty wpłyną w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego. Łącznie, z wykorzystaniem tego funduszu, jak i środków finansowych w ramach pracy innych komórek organizacyjnych Urzędu Marszałkowskiego, zlecono w tym trybie 17 zadań (w roku 2015 były to 4 zadania, w 2016 – 9).

W roku 2017 przekazano na realizację rocznych zadań publicznych samorządu województwa, kwotę **4 664 912 zł** (w 2016 r. - 4 721 064 zł), z tym że 4 organizacje zrezygnowały z realizacji zadań z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego – kwota przyznana i niewykorzystana: 20 747 zł). Nie wszystkie środki wykorzystano również w ramach innych priorytetów: upowszechnianie i ochrona praw konsumenta – pozostało 7 513 zł, aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich – pozostało 2 444 zł, żywność i ochrona dziedzictwa kulinarnego – pozostało 18 939 zł. Również z zakresu rozwoju wolontariatu 1 organizacja zrezygnowała z realizacji zadania (dotacja niewykorzystana – 4 000 zł). Łącznie niewykorzystana kwota dotacji to 49 643 zł. Przyczyną niewykorzystania środków było małe zainteresowanie organizacji pozarządowych udziałem w realizacji zadań albo brak rekomendacji do udzielenia dotacji komisji konkursowej albo rezygnacja z realizacji zadania.

Dzięki przekazanym dotacjom zrealizowano zadania o wartości łącznej **10 612 971 zł. Dotacje stanowią ok. 44 % wartości realizowanych zadań (w roku 2016 – 34%)**. Wyjątkiem jest **udział dotacji w wartości** zadań finansowanych z funduszy zewnętrznych zleczanych w zakresie dofinansowania wkładu własnego, gdzie udzielone dotacje stanowią jedynie **6,2%** ich wartości. Oczekiwania organizacji (na podstawie złożonych ofert, poprawnych formalnie) były prawie 2 razy większe od możliwości budżetowych (mniej niż w roku 2015 oraz mniej niż w roku 2014 – wówczas oczekiwania były prawie 3 razy większe). Poniżej zamieszczona tabela obrazuje rozkład dotacji przekazanych na poszczególne zadania.

Organizacje pozarządowe w roku 2017 złożyły do Urzędu Marszałkowskiego łącznie **543 oferty** na realizację zadań publicznych (w tym 32 w trybie pozakonkursowym), z czego ponad połowa została dofinansowana. W ramach otwartych konkursów ofert 70 ofert (13%) nie spełniło wymogów formalnych, co oznacza, że najczęściej nie wpisały się w zakres zadań lub wymogów zawartych w ogłoszeniu konkursowym, nie zostały uzupełnione w wyznaczonym terminie; rzadziej natomiast przyczyną odrzucenia był brak wymaganego wkładu własnego. 126 ofert nie uzyskało dofinansowania mimo pozytywnej oceny komisji konkursowej. Przyczyną tego stanu było wyczerpanie środków finansowych przeznaczonych w konkursie na realizację zadań.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2017 r. zawarł **286 umów** z partnerami społecznymi (w roku 2016 – 261 umów, w roku 2015 – 264, w roku 2014 – 315, a w 2013 – 239).

W realizacji zadań zleconych wzięło udział łącznie ok. **10 408 wolontariuszy**, w tym 4000 to wolontariusze Banku Żywności w Olsztynie (w roku 2016 – 4315 wolontariuszy, w roku 2015 – 8533, w tym 4196 Banku Żywności w Olsztynie i 600 Banku Żywności w Elblągu; w 2014 r. było to 4169 wolontariuszy, w tym 1200 Banku Żywności w Olsztynie). Łączna wartość pracy wolontariuszy oraz pracy społecznej członków organizacji wynosiła ok. **1 401 764 zł** (wartość zbliżona jak w poprzednich latach). Organizacje współpracowały przy realizacji zadań z **1401** partnerami (innymi organizacjami, samorządami, instytucjami, przedsiębiorcami).

Dane te pochodzą ze sprawozdań organizacji pozarządowych ze zrealizowanych zadań w roku 2017.

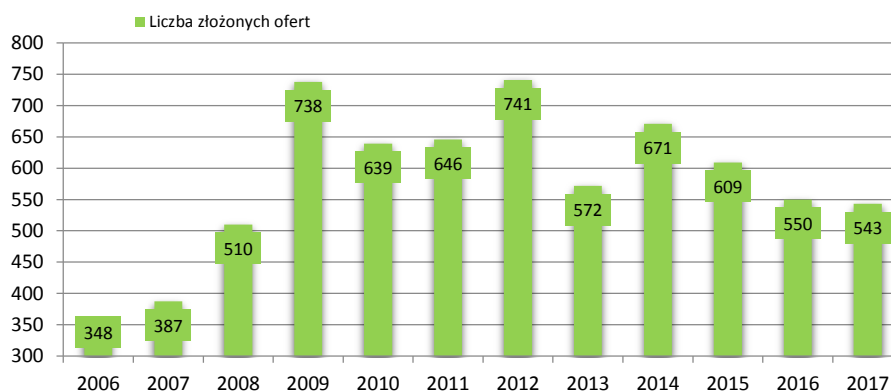
TABELA: Środki finansowe przeznaczone dla organizacji pozarządowych na realizację poszczególnych zadań samorządu województwa warmińsko-mazurskiego w 2017 r. w formie zlecenia zadania

Lp.	Nazwa zadania	Kwota* (w zł) przekazana na realizację zadań	Oczekiwana kwota* dofinansowania (w zł)	Liczba złożonych ofert	Liczba zawartych umów
1.	Edukacja i promocja zdrowia publicznego	127 910	293 614	48	38
2.	Rozwój kultury fizycznej	2 643 000	2 998 289	98	50
3.	Integracja europejska oraz współpraca międzynarodowa	100 000	232 478	26	11
4.	Upowszechnianie i ochrona praw konsumenta	12 487	13 387	2	2
5.	Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego	330 325	1 071 243	151	64
6.	Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego	55 000	189 254	16	6
7.	Rozwój turystyki	132 000	359 367	28	12
8.	Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych województwa warmińsko-mazurskiego	400 000	965 133	5	5
9.	Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich	57 556	73 556	17	9
10.	Pomoc społeczna	129 600	441 836	37	16
11.	Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych (środki PFRON)	200 000	274 191	11	9
12.	Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	224 000	402 042	27	19
13.	Wsparcie rozwoju sektora pozarządowego	74 000	183 979	18	12
14.	Rozwój wolontariatu	39 000	108 990	9	5
15.	Realizacja zadań Samorządu Województwa w zakresie dofinansowania wkładu własnego	51 500	121 100	23	8

	do projektów finansowanych z funduszy zewnętrznych				
16.	Integracja środowisk kombatanckich	26 473	38 930	12	12
17.	Realizacja programu wsparcia inicjatyw młodzieżowych w województwie warmińsko-mazurskim	31 000	47 664	7	5
18.	Żywność i ochrona dziedzictwa kulinarnego	31 061	80 251	8	3
RAZEM		4 664 912	7 895 304	543	286

* w zaokrągleniu do pełnych złotych, oczekiwane dofinansowanie dot. ofert, które spełniły wymogi formalne w otwartych konkursach ofert

Dynamikę aktywności organizacji pozarządowych głównie w ramach konkursów ofert wskazuje diagram umieszczony poniżej.

Celem ogólnym realizacji zadań w zakresie **Priorytetu I Edukacja i promocja zdrowia publicznego** w roku 2017 było zwiększenie skuteczności edukacji i promocji zdrowotnej społeczeństwa województwa warmińsko-mazurskiego. Cel ten osiągnięty został poprzez wsparcie finansowe projektów dot. następujących obszarów:

I. Propagowanie zdrowego stylu życia, profilaktyka wad postawy i nadwagi: 12 organizacji pozarządowych podjęło działania w tym zakresie, osiągnięto następujące rezultaty:

- 20 osób niepełnosprawnych z powiatu bartoszyckiego uczestniczyło w zajęciach rehabilitacyjnych z zakresu profilaktyki wad postawy, w konkursie plastycznym i prelekcji na temat zdrowego stylu życia,
- na terenie województwa WM PCK zorganizował 21 akcji prozdrowotnych, w których uczestniczyło 820 osób, w tym jedna w ośrodku penitencjarnym w Elblągu, w etapie wojewódzkim olimpiady uczestniczyło 32 nauczycieli i 33 uczniów oraz 79 osób towarzyszących, całościowo program dotarł do 179 szkół (podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych) w tym do 2835 osób,
- 40 dzieci z gminy wiejskiej Kętrzyn uczestniczyło w 10-dniowych warsztatach edukacyjno-aktywizujących propagujących zdrowy styl życia oraz wiedzę o tematyce historyczno-patriotycznej w Górach Świętokrzyskich, w zajęciach na basenie, zajęciach z udzielania pierwszej pomocy, zajęciach sportowych, grach zespołowych, ćwiczeniach gimnastycznych, spotkaniach z pielęgniarką, w konkursach prozdrowotnych oraz wycieczkach dydaktycznych pieszych i autokarowych,
- 82 diabetyków z Działdowa uczestniczyło w edukacji zdrowotnej, 13 osób uczestniczyło w symposium, 50 osób było w teatrze, w zajęciach na basenie, 45 osób wzięło udział w pobycie rehabilitacyjno-integracyjnym w Jarosławcu, odbyły się 2 spotkania integracyjne oraz spacer po Działdowie,
- 20 podopiecznych Domu Dziecka w Morągu uczestniczyło w spotkaniach z dietetykiem, lekarzem, w zajęciach kulinarnych, sportowych, zabawach, wycieczkach rowerowych,
- 45 kobiet z gminy Bartoszyce uczestniczyło w zajęciach fitness przez 4 miesiące, po 15 godz. w 3 sołectwach, 3 spotkania edukacyjne,

- 12 osób z gminy Strzelniki uczestniczyło w gimnastyce z jogą, w 2 zajęciach na basenie, w rajdzie rowerowym co zintegrowało środowisko lokalne,
- 15 dzieci z klubu TPD i 20 osób ze społeczności lokalnej aktywnie, bezpiecznie i zdrowo spędzało wolny czas, zdobyło wiedzę na temat wad postawy, otyłości, profilaktyki, zdrowego trybu życia oraz poprawiło swoją kondycję fizyczną,
- 32 osoby z miejscowości Krekole uczestniczyło w spotkaniu informacyjno-rekrutacyjnym a w projekcie nt. zdrowego stylu życia 20 osób. Odbędzie się 60 min. prelekcja, zajęcia fitness na świeżym powietrzu, zajęcia nordic walking, utworzono zakładkę informacyjną na stronie internetowej Stowarzyszenia,
- 8 osób niepełnosprawnych z Elku uczestniczyło w zajęciach terapeutycznych z jazdy konnej i hipoterapii - 40 godz. oraz w spotkaniu organizacyjnym,
- w Olsztynie i powiecie olsztyńskim przeprowadzona została kampania medialna pn. „Ćwicz na zdrowie” przeprowadzona w szkołach: Stawigudzie, Łęgajnach i w Olsztynie, w treningach udział wzięło 68 dzieci i młodzieży, kampania dotarła do ok. 20 tys. odbiorców,

II. Profilaktyka chorób nowotworowych: - 1 organizacja pozarządowa podjęła działania w tym celu, osiągnięto następujące rezultaty:

- 20 kobiet z Warmińsko-Mazurskiej Unii Amazonek uczestniczyło w dwudniowych super wizyjnych warsztatach, na których poznały zasady wolontariatu, rozpoznawanie i leczenie raka piersi. Nabyte umiejętności i kwalifikacje Amazonki wykorzystują w swoich stowarzyszeniach, szpitalach, przychodniach i klubach na terenie całego województwa warmińsko-mazurskiego.

III. Zwiększenie skuteczności edukacji i promocji zdrowia psychicznego – 13 organizacji pozarządowych podjęło działania w tym celu, osiągnięto następujące rezultaty:

- na terenie Olsztyn dla rodzin osób z niepełnosprawnością intelektualną zorganizowano punkt konsultacyjno-diagnostyczny, podpisano 9 umów ze specjalistami, 6 umów wolontariackich, zorganizowano 5 spotkań grupowych, w których 50 rodzin uzyskało wsparcie i pomoc, wydrukowano 1000 ulotek informujących o funkcjonowaniu punktu,
- 60 pedagogów z różnych środowisk województwa warmińsko-mazurskiego zostało przeszkolonych w 13 godz. dwudniowym szkoleniu warsztatowym w zakresie rozpoznawania osób zagrożonych zachowaniem autodestrukcyjnym i zamachom samobójczym, które wykorzystają do pracy diagnostyczno-interwencyjnej - szacuje się że dotrą do kilkuset uczniów z problemami,
- około 200 pacjentów szpitala psychiatrycznego uczestniczyło w 30 godz. zajęciach warsztatowych (ceramicznych, rzeźbiarskich, rysunkowych, biżuteryjnych, mydlarskich i innych), w psychoterapii indywidualnej i zajęciach relaksacyjnych, w prowadzeniu zespołu muzycznego, nauce gry na instrumentach, występach przed publicznością, w spotkaniach okazjonalnych, w treningach higienicznych, kulinarnych oraz w konferencji z okazji Świątowych Dni Zdrowia Psychicznego
- około 120–150 osób chorych na chorobę Parkinsona i ich rodzin, mieszkańców miasta i powiatu giżyckiego w wieku +55 uczestniczyło w 5 spotkaniach terapeutycznych z tańcem i ruchem,
- 15 osób dorosłych i 21 dzieci z miasta i powiatu olsztyńskiego uczestniczyło w 5 godz. warsztatach dla rodziców, 5 godz. zajęciach wychowawczo-socjoterapeutycznych, 16 godz. nauce pływania oraz 6 godz. treningu na kręgielni,
- 40 wolontariuszy dyżurnych Olsztyńskiego Telefonu Zaufania uczestniczyło w szkoleniu pt.: "Jak pomagać osobom w depresji",
- 10 rodzin osób z Zespołem Downa skorzystało ze wsparcia w zorganizowanym punkcie konsultacyjnym z zakresu logopedii, integracji sensorycznej, fizjoterapii, psychologii – odbyło się 60 spotkań,
- 15 osób niepełnosprawnych z powiatu ostródzkiego uczestniczyło w zajęciach teatralnych ze zdjęciami do kalendarza, wydrukowano 150 szt. kalendarza, 150 osób uczestniczyło w Świątowym Dniu Zdrowia Psychicznego, ukazały się 3 informacje w mediach,
- na terenie powiatu bartoszyckiego dla 20 osób niepełnosprawnych zorganizowano 10 godz. warsztatów psychoedukacyjnych, 5 godz. zajęć zdrowego trybu życia, 2 godz. prelekcji z psychoterapeutą, 1 quiz wiedzy o zdrowiu psychicznym, podjęto współpracę ze szkołą, która aktywnie włączyła się w projekty, 100 osób uczestniczyło w podsumowaniu projektu,
- dla młodzieży klas licealnych na terenie Olsztyna i Olsztynka zorganizowano 20 godz. zajęć edukacyjnych z zakresu profilaktyki zdrowia psychicznego, w których uczestniczyło 112 uczniów klas licealnych,
- 53 kobiety z terenu gminy Kurzętnik: Kurzętnik, Bratuszewo, Szafarnia uczestniczyło w warsztatach z wiedzy kosmetycznej, wizażu i samorealizacji, z dotacji zakupiono literaturę prozdrowotną i psychologiczną.

IV. Zwiększenie skuteczności zapobiegania wybranym chorobom zakaźnym - HIV/AIDS oraz chorobom odkleszczowym: - 3 organizacje prowadziły działania z tego zakresu, osiągnięto następujące rezultaty:

- w powiecie elckim i oleckim przeprowadzono kampanię zdrowotną pt. „Profilaktyka chorób odkleszczowych”, zorganizowano 2 wystawy edukacyjne eksponowane przez 4 tygodnie, zaangażowano lokalnych specjalistów (lekarz, farmaceuta), wykonano 4 plansze edukacyjne, szacuje się iż w kampaniach uczestniczyło ok. 3 tys. odbiorców bezpośrednich i ok. 10 tys. odbiorców pośrednich,
- na terenie powiatu piskiego 25 nauczycieli, 62 rodziców i 230 uczniów uczestniczyło w szkoleniu nt. HIV/AIDS, 38 uczniów uczestniczyło w konkursach plastycznym i literackim, 187 uczniów uczestniczyło w Dniu Promocji Zdrowia,
- zorganizowano VII Międzynarodową Konferencję naukowo-szkoleniową – zdrowie publiczne i współpraca transgraniczna w zapobieganiu chorobom zakaźnym, w której uczestniczyło 230 osób, w tym lekarze POZ, pracownicy służb sanitarnych, weterynarze, leśnicy, pielęgniarki. W konferencji uczestniczyli również goście z Białorusi, Rosji, Ukrainy i Gruzji.

V. Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie problematyki zdrowego starzenia się – 7 organizacji prowadziło działania z tego zakresu, osiągnięto następujące rezultaty:

- na terenie Morağa Uniwersytet III Wieku zorganizował wykład o tematyce prozdrowotnej dla seniorów, 30 zajęć o charakterze ruchowym (gimnastyka korekcyjna, aerobik, taniec), spartakiadę, w której uczestniczyło 5 organizacji pozarządowych z grupą niepełnosprawnych fizycznie, z projektu skorzystało ponad 200 osób,
- na terenie Iławy zorganizowano projekt pn. „W zdrowym ciele, zdrowy duch”, w ramach którego wykonano 3 plakaty, odbyły się 2 wykłady, przez 4 miesiące prowadzono gimnastykę rehabilitacyjną, zajęcia z nordic walking, ćwiczenia na siłowni, ćwiczenia w komnacie oddechowej, odbyły się spotkania integracyjne, na których seniorom badano ciśnienie krwi i poziom cukru,
- w ramach projektu „Ku zdrowej i aktywnej starości” - 116 gmin województwa warmińsko-mazurskiego otrzymało broszurę edukacyjną o tematyce zdrowego starzenia się i prezentacji dobrych praktyk, 85 osób uczestniczyło w spotkaniach edukacyjnych z zakresu wpływu stylu życia na starość, wydano 160 szt. broszur wśród mieszkańców Gminy Kozłowo w zakresie zdrowego starzenia się, 4 uczniów otrzymało nagrody w konkursie,
- na terenie powiatu elbląskiego przeprowadzono projekt pn. „Dbajmy o zdrowie od juniora do seniora”, w ramach którego przeprowadzono zajęcia z psychologiem, dietetykiem, instruktorem sportowym dla dzieci, młodzieży i seniorów oraz pogadanki o tematyce prozdrowotnej,
- na terenie miasta Orneta przeprowadzono projekt pn. „Zdrowy senior to szczęśliwy członek społeczności lokalnej”, w ramach którego odbyło 10 godz. warsztatów nt. zdrowego starzenia się, 100 uczestników skorzystało z zajęć aqua fitness i jogi,
- w ramach projektu pn. „Zawsze w dobrej formie – pozytywne praktyki w zakresie zdrowego starzenia się w województwie warmińsko-mazurskim” w Elblągu wyprodukowano film dokumentalny, kopię DVD z filmem rozprowadzono po całym województwie, szacuje się, iż film o dobrych praktykach nt. zdrowego starzenia się dotrze do ok. 200 tys. odbiorców,
- w Kętrzynie zorganizowano „Marsz po Dobry Cukier” – ogólnopolskie zawody Nordic Walking dla diabetyków w których uczestniczyło 120 osób ze stowarzyszeń diabetyków województwa, informacja o wydarzeniu ukazała się FB, wydrukowano ulotki i plakaty, folder o Nordic Walking, odbyła się pogadanka nt. zdrowego stylu życia, w tym o prawidłowym żywieniu i wpływie sportu na walkę z chorobami.

VI. Profilaktyka chorób układu krążenia i oddechowego - 3 organizacje prowadziły bezpośrednie działania z tego zakresu:

- Warmińsko-Mazurski Oddział Okręgowy PCK zorganizował Etap Okręgowy XXV Mistrzostw Pierwszej Pomocy dla 13 drużyn szkół ponadgimnazjalny z województwa warmińsko-mazurskiego. W mistrzostwach uczestniczyło 108 zawodników, 18 opiekunów, 90 kibiców, 12 pozorantów i 15 sędziów,
- przeprowadzono 46 akcji poboru krwi, wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną dotyczącą krwiodawstwa. Ogółem przebadano 1871 osób, z których 1575 osób oddało 552,66 litrów krwi, osoby te skorzystały z badań pomiaru ciśnienia, analizy krwi, badań krwi w kierunku nosicielstwa wirusa HIV/AIDS, WZW, chorób odkleszczowych oraz z porad lekarskich. W czasie akcji pozyskano nowych dawców krwi,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Barczewie zorganizowała „Ogólnopolskie Mistrzostwa w Ratownictwie w Ramach Kwalifikowalnej Pierwszej Pomocy Barczewo 2017”, w których uczestniczyło 31 drużyn

ratowniczych z całego kraju, w tym 128 zawodników i osób towarzyszących, odbyło się 16 konkurencji zwiększających doświadczenie ratowników i poszerzających wiedzę z zakresu pierwszej pomocy.

Osiągnięte wskaźniki wskazane w programie współpracy na rok 2017:

Przedstawione poniżej liczby oznaczają: liczba zrealizowanych zadań we współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach poszczególnych celów szczegółowych/ liczba uczestników biorących udział w działaniach:

- 1) propagowanie zdrowego stylu życia, profilaktyka wad postawy i nadwagi – 12/3216 i 20 tys. pośrednich uczestników zadań (plan: 3/600)
- 2) profilaktyka chorób nowotworowych – 1/25 (plan: 5/900) – elementy profilaktyki nowotworowej realizowane były w ramach zadania wymienionego w pkt 1,
- 3) zwiększenie skuteczności edukacji i promocji zdrowia psychicznego – 13/1411 (plan: 13/3000)
- 4) zwiększenie skuteczności zapobiegania wybranym chorobom zakaźnym – HIV/AIDS oraz chorobom odkleszczowym – 3/3522 (plan: 5/1200)
- 5) zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie problematyki zdrowego starzenia się – 7/1012 i ok. 200 tys. pośrednich uczestników zadań, (plan: 2/400)
- 6) profilaktyka chorób układu krążenia i oddechowego – 2/2242 (plan: 3/300).

W ramach realizowanych zadań zleconych organizacjom pozarządowym w roku 2017 w zakresie **Priorytetu III Rozwój kultury fizycznej** osiągnięto podane niżej wskaźniki (w odniesieniu do zaplanowanych w programie współpracy na rok 2017). Lista zadań przekazanych do realizacji znajduje się w *Załączniku nr 1* do sprawozdania. Celem ogólnym działań realizowanych w tym zakresie było: *Upowszechnianie i popularyzowanie aktywności fizycznej wśród mieszkańców województwa.*

Osiągnięte wskaźniki:

Cel 1.

Upowszechnianie różnorodnych form aktywności sportowej w różnych środowiskach i grupach społecznych.

- 1) *% gmin, z których szkoły biorą udział w szkolnym współzawodnictwie sportowym, uwzględniając podział na szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne: PLAN: szkoły podstawowe - co najmniej 60 %, gimnazja – co najmniej 50 %, szkoły ponadgimnazjalne – co najmniej 30 %.*
WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY: szkoły podstawowe w roku 2017 – 64% (w roku 2016 – 81%), gimnazja w roku 2017 – 53% (w roku 2016 – 70%), szkoły ponadgimnazjalne – 32% (w roku 2016 – 32%).
Wskaźnik został zrealizowany.
- 2) *% szkół z województwa biorących udział w szkolnym współzawodnictwie sportowym, uwzględniając podział na szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne: PLAN: szkoły podstawowe – co najmniej 60 %, gimnazja – co najmniej 40 %, szkoły ponadgimnazjalne - co najmniej 30 %.*
WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY: szkoły podstawowe w roku 2017 – 60% (w roku 2016 – 61%), gimnazja – 43% (w roku 2016 – 50%), szkoły ponadgimnazjalne – 32% (w roku 2016 – 46%). Wskaźnik został zrealizowany.
- 3) *Liczba uczniów (osobo/starty) biorących udział w szkolnym współzawodnictwie sportowym uwzględniając podział na szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne: PLAN: szkoły podstawowe – co najmniej 12 000, gimnazja – co najmniej 10 000, szkoły ponadgimnazjalne – co najmniej 7 000.*
WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY: szkoły podstawowe – 12.000, gimnazja – 10.000, szkoły ponadgimnazjalne – 7.000. Wskaźnik nie został zrealizowany.
- 4) *Liczba imprez sportowych dla dzieci i młodzieży realizowanych w ramach programów i inicjatyw organizowanych na boiskach „Orlik“: PLAN: co najmniej 40 imprez. WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY: 42 imprezy (w roku 2016 – 52).* Wskaźnik został zrealizowany.
- 5) *Liczba uczestników biorących udział w realizacji programów i inicjatyw dotyczących organizacji zajęć i imprez sportowych dla dzieci i młodzieży organizowanych na boiskach „Orlik“: PLAN: co najmniej 3 000 uczestników. WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY: 3 100 uczestników (w roku 2016 – 3 500).* Wskaźnik został zrealizowany.
- 6) *Liczba dzieci i młodzieży biorąca udział w programach – PLAN: co najmniej 1000 dzieci i młodzieży.*

Liczba dzieci z klas I-III szkół podstawowych z Województwa Warmińsko-Mazurskiego biorąca udział w projekcie powszechnej nauki pływania - udział wzięło 3 283 uczniów, przy kwocie dofinansowania 45 000 zł. W obozie sportowym organizowanym przez MLKS „Foto-OLA” uczestniczyło 50 zawodników (przy kwocie dofinansowania 5 000 zł). Łączna liczba dzieci i młodzieży biorąca udział w obu programach wyniosła 3 333. Wskaźnik został osiągnięty.

- 7) *Liczba imprez i zawodów sportowych organizowanych w ramach międzyuczelnianej rywalizacji sportowej na poziomie wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym: PLAN: co najmniej 16 imprez. WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY: 24 imprezy. Wskaźnik został zrealizowany (w 2016 r. – 25 imprez).*
- 8) *Liczba uczestników biorących udział w międzyuczelnianej rywalizacji sportowej na poziomie wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym: PLAN: co najmniej 1000 uczestników. WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY: 1000 uczestników (w roku 2016 udział wzięło również 1000 uczestników). Wskaźnik został zrealizowany.*
- 9) *Liczba imprez i zawodów sportowych organizowanych w ramach upowszechniania sportu w środowisku wiejskim i małych miast – PLAN: co najmniej 30 imprez i zawodów sortowych. WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY: 42 imprezy i zawody sportowe (w roku 2016 zorganizowano 41 masowych imprez sportowych). Wskaźnik został zrealizowany.*
- 10) *Liczba uczestników biorących udział w imprezach i zawodach sportowych organizowanych w ramach upowszechniania sportu w środowisku wiejskim i małych miast, z uwzględnieniem podziału na dzieci i młodzież oraz osoby dorosłe – PLAN: co najmniej 20 tys. uczestników. WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY: 20000 uczestników, w tym: 7000 osoby dorosłe oraz 13000 dzieci i młodzieży (w roku 2016 udział wzięło ok. 22000 osób). Wskaźnik został zrealizowany.*
- 11) *Liczba gmin biorąca udział w imprezach i zawodach sportowych organizowanych w ramach upowszechniania sportu w środowisku wiejskim i małych miast – PLAN: co najmniej 70 gmin. WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY: 77 gmin. Wskaźnik został zrealizowany (w 2016 r. – 78 gmin).*
- 12) *Liczba imprez masowych oraz zawodów sportowych o zasięgu wojewódzkim – PLAN: co najmniej 3 imprezy masowe. WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY: zrealizowano 29 imprez o zasięgu wojewódzkim (w roku 2016 – 26 imprez). Wskaźnik został zrealizowany.*
- 13) *Liczba uczestników biorących udział w imprezach masowych oraz zawodach sportowych o zasięgu wojewódzkim – PLAN: co najmniej 120 uczestników. WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY: w środowisku osób niepełnosprawnych wzięło udział 795 osób (w roku 2016 – 770). Wskaźnik został zrealizowany.*
- 14) *Liczba osób biorąca udział w zaproponowanych inicjatywach i formach aktywności ruchowej – PLAN: co najmniej 300 uczestników. WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY: w wojewódzkich imprezach sportowo-rekreacyjnych dla seniorów (w ramach *Warmińsko-Mazurskiej Senioriady Elk - 2017* oraz zawodach *Turnieju Golfowego Warmia-Mazury Golf Senior's Open 2017 i Akademii Golfowej dla Seniorów*) udział wzięło 360 osób (w roku 2016 – 350 uczestników). Wskaźnik został zrealizowany.*

Cel 2.

Przygotowanie i udział zawodników z regionu w krajowym i międzynarodowym współzawodnictwie sportowym.

Działanie 2.1 Wojewódzkie szkolenie uzdolnionych zawodników w kategorii młodzik, junior i młodzieżowiec w dyscyplinach objętych ogólnopolskim systemem sportu młodzieżowego – zrealizowane przez Warmińsko-Mazurską Federację Sportu w Olsztynie.

Działanie 2.2 Przygotowanie i udział reprezentantów województwa w sportowej rywalizacji organizowanej przez właściwe dla danej dyscypliny związki sportowe w dyscyplinach olimpijskich i w wiodących dyscyplinach nieolimpijskich, objętych systemem sportu młodzieżowego oraz ich organizacja na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – zrealizowane przez Warmińsko-Mazurską Federację Sportu w Olsztynie.

Działanie 2.3 Wspieranie wojewódzkich ośrodków szkolenia sportowego w wiodących dyscyplinach olimpijskich.

Zadanie zrealizowały następujące organizacje:

- 1) **Warmińsko-Mazurski Okręgowy Związek Żeglarski (Wojewódzkie Centrum Szkolenia Żeglarskiego przy Warmińsko-Mazurskim Okręgowym Związku Żeglarskim w Olsztynie)** – w ramach zadania przeprowadzono szkolenie dla 32 zawodników (10 dziewcząt i 22 chłopców w wieku

od 11-21 lat) z 6 klubów żeglarskich województwa warmińsko-mazurskiego (MOS Iława, KS „Baza” Mrągowo, KS AZS UWM w Olsztynie, MBSW UKŻR Giżycko, PMOS Pisz, OKŻ Olsztyn) w 8 klasach żeglarskich: 470, 420, RSX, klasa Laser 4,7/LAR, Cadet, L'Equipe, Optimist, klasa LAR/4,7, 49er FX, 29er. Zorganizowano 26 zgrupowań sportowych, w tym za granicą: w Niemczech, we Francja, Holandii, we Włoszech i 22 starty kontrolne. Każdy zawodnik uczestniczył śr. w 32-dniowym szkoleniu. Zawodnicy Centrum zdobyli w sumie 18 medali podczas Mistrzostw Polski i Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży, w tym 5 złotych, 7 srebrnych i 6 brązowych. Podczas Mistrzostw Europy Juniorów zdobyli złoty medal, a podczas Mistrzostw Europy brązowy medal. Zawodnicy zdobyli ogółem 200 punktów we współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży. 24 zawodników (z ogólnej liczby 32), zakwalifikowanych do Wojewódzkiego Centrum Szkolenia Żeglarskiego (co stanowi 75 %), zdobyło medale i punktowało w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych, co oznacza, że zakładany wskaźnik został osiągnięty.

- 2) **Warmińsko-Mazurskie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Olsztynie (Wojewódzki Ośrodek Szkolenia Sportowego w Tenisie Stołowym)** – w ramach zadania przeprowadzono szkolenie dla 26 zawodniczek/zawodników tenisa stołowego, zrzeszonych w 3 klubach: LUKS Warmia Lidzbarski Warmiński (7 zawodniczek/zawodników), MLKS Ostródzianka w Ostródzie (10 zawodniczek/zawodników) oraz KS DEKORGLASS Działdowo (9 zawodniczek/zawodników). Zawodnicy ośrodka wzięli udział (łącznie) w 42 akcjach szkoleniowych, w tym w 25 imprezach (od szczebla wojewódzkiego do centralnego) organizowanych zgodnie z kalendarzem PZTS, w 1 imprezie międzynarodowej oraz w 16 kolejkach ligowych. Zawodnicy szkoleni w ramach Ośrodka zdobyli łącznie 5 medali Mistrzostw Polski Polskiego Związku Tenisa Stołowego we wszystkich kategoriach wiekowych od żaka do młodzieżowca oraz 5 medali Mistrzostw Polski LZS. W ramach ogólnopolskiego współzawodnictwa dzieci i młodzieży zawodnicy Ośrodka zdobyli łącznie 104,35 punktów. 24 zawodników (z ogólnej liczby 26), zakwalifikowanych do Wojewódzkiego Ośrodka Szkolenia Sportowego w Tenisie Stołowym (co stanowi 92,30 %), zdobyło medale i punktowało w zawodach ogólnopolskich, co oznacza, że zakładany wskaźnik został osiągnięty;
- 3) **Warmińsko-Mazurska Federacja Sportu w Olsztynie (Lekkoatletyczny Ośrodek Szkolenia Sportowego)** – w ramach zadania wsparto finansowo szkolenie 14 zawodników uzdolnionych sportowo w zakresie lekkiej atletyki. Dzięki dofinansowaniu wsparto udział w 36 akcjach szkoleniowych, w tym w 21 zgrupowaniach i 15 konsultacjach sportowych m.in. w: Spale, Toruniu, Spale, Cetniewie, Szczytnie, Olsztynie, Warszawie, Bydgoszczy, Gdańsku, Szczecinie, Suwałkach, Białymstoku, Lidzbarku Warmińskim, Bojanowicach, Monte Gardo (Portugalia), Lloret de Mar (Hiszpania), Ostrawie, Alicante. Zakupiono również niezbędny sprzęt sportowy. Zawodnicy zakwalifikowani do Wojewódzkiego Ośrodka Szkolenia zdobyli łącznie 19 medali, w tym: 11 złotych, 4 srebrne, 4 brązowe podczas mistrzostw Polski (we wszystkich kategoriach wiekowych), mistrzostw świata, Europy. Dużym sukcesem było powołanie 7 zawodników Ośrodka do kadry narodowej Polskiego Związku Lekkiej Atletyki. 7 zawodników (z ogólnej liczby 14), zakwalifikowanych do Lekkoatletycznego Ośrodka Szkolenia Sportowego (co stanowi 50,00 %), zdobyło medale i punktowało we współzawodnictwie sportowym dzieci i młodzieży, natomiast pozostałych 7 zawodników (50 %) zdobywało medale i punktowało w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych (seniorskich), co oznacza, że zakładany wskaźnik został osiągnięty.
- 4) **Warmińsko-Mazurskie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Olsztynie (Wojewódzki Ośrodek Szkolenia Sportowego w Kolarstwie)** – w ramach zadania wsparto finansowo szkolenie 22 zawodniczek/ zawodników uzdolnionych sportowo w poszczególnych kategoriach wiekowych. Zorganizowano 18 akcji szkoleniowych m.in. w: Kaliszu, Pruszkowie, Fromborku, Szklarskiej Porębie, Sobótce, Grudziądzu, Łodzi, Gostyniu, Strzelcach Krajeńskich, Chrzypsku, Gdyni, Szczecinie, Warszawie, Krynicy Zdrój, Koźminku. Zawodnicy Ośrodka zdobyli łącznie 6 medali Mistrzostw Polski PZKol (6 brązowych) i 4 medale Mistrzostw Polski LZS w kategoriach młodzieżowych (1 srebrny i 3 brązowe). W Ogólnopolskim Współzawodnictwie Dzieci i Młodzieży zawodnicy Ośrodka zdobyli łącznie 76,5 pkt. 14 zawodników (z ogólnej liczby 22), zakwalifikowanych do Wojewódzkiego Ośrodka Szkolenia Sportowego w Kolarstwie (co stanowi 63,63 %), zdobyło medale i punktowało w zawodach ogólnopolskich, co oznacza, że zakładany wskaźnik został osiągnięty.

Ponadto w ramach celu 2 osiągnięto następujące wskaźniki dot. pozostałych zaplanowanych w programie współpracy działań:

- 1) Liczba zawodników biorąca udział w zawodach ogólnopolskich i międzynarodowych w dyscyplinach paraolimpijskich i igrzysk głuchych: *PLAN*: co najmniej 30 zawodników. *WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY*: 150 zawodników (w 2016 r. – 133 zawodników). Wskaźnik został zrealizowany.
- 2) Liczba zawodów ogólnopolskich i międzynarodowych w dyscyplinach paraolimpijskich i igrzysk głuchych, w których wezmą udział reprezentanci województwa: *PLAN*: co najmniej 25 zawodów. *WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY*: 34 zawodów ogólnopolskich i międzynarodowych (w roku 2016 – 36 zawodów). Wskaźnik został zrealizowany.
- 3) Liczba zawodników województwa zakwalifikowanych do udziału w mistrzostwach świata i Europy – *PLAN*: co najmniej 5 zawodników. *WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY*: zakwalifikowało się 15 zawodników z województwa warmińsko-mazurskiego (nowy wskaźnik w 2017 r.). Wskaźnik został zrealizowany.
- 4) Liczba punktów zdobytych przez reprezentantów województwa środowiska wiejskiego i małych miast w ogólnopolskim współzawodnictwie dzieci i młodzieży: *PLAN*: co najmniej 1 400 punktów. *WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY*: 1 703 punkty. Wskaźnik został zrealizowany (nowy wskaźnik w 2017r.).

Cel 3.

Promowanie kultury fizycznej poprzez ciekawe inicjatywy i znaczące dla województwa wydarzenia sportowe.

Osiągnięte wartości liczbowe wskaźników określonych w opisie zadań dot. celu 3.:

- 1) Liczba regionów partnerskich, z którymi będzie realizowana współpraca województwa warmińsko-mazurskiego w ramach przedsięwzięć z zakresu sportu: *PLAN*: co najmniej 2 regiony. *WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY*: współpraca była realizowana z 4 regionami. Wskaźnik został zrealizowany.
- 2) Liczba projektów z zakresu sportu zrealizowanych w ramach współpracy województwa warmińsko-mazurskiego z regionami partnerskimi: *PLAN*: co najmniej 3 projekty. *WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY*: zrealizowano 7 projektów (w roku 2016 - 7 projektów). Wskaźnik został zrealizowany.
- 3) Liczba imprez sportowych o zasięgu wojewódzkim i krajowym zorganizowanych przy wsparciu samorządu województwa – *PLAN*: co najmniej 5 imprez. *WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY*: 18 imprez (w roku 2016 - 15). Wskaźnik został zrealizowany.
- 4) Liczba uczestników biorących udział w imprezach o zasięgu wojewódzkim i krajowym zorganizowanych przy wsparciu samorządu województwa – *PLAN*: co najmniej 150. *WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY*: średnia liczba uczestników: 403 (w roku 2016 - 372). Wskaźnik został zrealizowany.
- 5) Liczba form promocji województwa podczas imprez sportowych – *PLAN*: co najmniej 3 formy promocji podczas jednej imprezy sportowej. *WSKAŹNIK OSIĄGNIĘTY*: 3 formy promocji podczas jednej imprezy sportowej (w 2016 r. - 3). Wskaźnik został zrealizowany.

W ramach realizowanych zadań zleconych organizacjom pozarządowym w roku 2017 w zakresie **Priorytetu V Upowszechnianie i ochrona praw konsumenta** osiągnięto podane w programie współpracy wskaźniki. W ramach otwartego konkursu ofert wpłynęły 2 oferty, tj. Fundacji Rozwoju Ziemi Oleckiej oraz Stowarzyszenia Edukacji i Rozwoju „PIONIER” z Olsztyna. W projektach rozdysponowano ok. 4 00 broszur dotyczących praw konsumenta. Dodatkowo ponad 235 osób wzięło udział w warsztatach konsumenckich. Dzięki tym działaniom nastąpił wzrost wiedzy o prawach konsumenta oraz możliwości skorzystania ze wsparcia instytucjonalnego, w związku z tym cele realizacji zadania publicznego zostały osiągnięte.

Organizacje pozarządowe województwa warmińsko-mazurskiego zdecydowanie najczęściej składają oferty w zakresie **Priorytetu VI Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego**. Celem podejmowanej współpracy było **wzbogacenie roli kultury w budowaniu kapitału społecznego**.

W roku 2017 r. przy wsparciu finansowym Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego zrealizowano 57 projektów¹, **zgodnie z następującymi priorytetami**:

- 1) Wspieranie organizacji i udziału w przedsięwzięciach kulturalnych mających szczególne znaczenie dla budowy kapitału społecznego i rozwoju kultury regionu w tym m.in. festiwali, konkursów, przeglądów i ekspozycji;
- 2) Wspieranie działań edukacyjno-animacyjnych pobudzających twórczą podmiotowość i kreatywność uczestników;

¹ Dwa zadania nie zostały zrealizowane, dotację zwrócono.

- 3) *Budowanie dialogu międzykulturowego, w tym wspieranie działań zamierzających do zachowania i rozwoju kultury mniejszości narodowych i etnicznych;*
- 4) *Wspieranie działań w obszarze aktywności społecznej, kulturalnej i edukacyjnej różnych grup wiekowych, w szczególności w zakresie współpracy międzypokoleniowej;*
- 5) *Wspieranie organizacji przedsięwzięć mających na celu pielęgnowanie polskości oraz rozwój i kształtowanie świadomości regionalnej, narodowej, obywatelskiej i kulturowej;*
- 6) *Wspieranie współpracy międzynarodowej twórców i animatorów życia kulturalnego regionu.*
- 7) *Wspieranie działań zmierzających do wzmocnienia tożsamości i indywidualności kulturowej regionu.*

Rozkład liczby ofert, z podziałem na poszczególne rodzaje zadań przedstawia się następująco:

- ✓ na zadanie, oznaczone numerem 1 złożono **63** oferty – wnioskowana kwota to: **579 765,74 zł**, rekomendowano do dofinansowania **21 ofert na kwotę 132 000 zł**
- ✓ na zadanie, oznaczone numerem 2 złożono **16** ofert - wnioskowana kwota to: **138 690 zł**, rekomendowano do dofinansowania **8 ofert na kwotę 43 500 zł**
- ✓ na zadanie, oznaczone numerem 3 złożono **17** ofert - wnioskowana kwota to: **128 340 zł**, rekomendowano do dofinansowania **12 ofert na kwotę 44 000 zł**
- ✓ na zadanie, oznaczone numerem 4 złożono **9** ofert - wnioskowana kwota to: **80 065 zł**, rekomendowano do dofinansowania **3 oferty na kwotę 15 000 zł**
- ✓ na zadanie, oznaczone numerem 5 złożono **19** ofert - wnioskowana kwota to: **151 374 zł**, rekomendowano do dofinansowania **7 ofert na kwotę 44 500 zł**
- ✓ na zadanie, oznaczone numerem 6 złożono **3** oferty - wnioskowana kwota to: **29 600 zł**, rekomendowano do dofinansowania **3 oferty na kwotę 15 000 zł**
- ✓ na zadanie, oznaczone numerem 7 złożono **10** ofert - wnioskowana kwota to: **78 510 zł** rekomendowano do dofinansowania **3 oferty na kwotę 15 000 zł.**

Wartości liczbowe wskaźników określonych w opisie priorytetu:

Wskaźniki określone w opisie priorytetu	Wartości liczbowe wskaźników	
	określone w PW	zrealizowane w 2017
liczba organizacji pozarządowych składających oferty	-	113
liczba złożonych ofert	-	155
liczba przedsięwzięć zrealizowanych przy wsparciu finansowym samorządu województwa,	do 50	60 (+6 zadań realizowanych było w trybie wieloletnim)
liczba przedsięwzięć mających znaczenie dla budowy kapitału społecznego i rozwoju kultury regionu	do 15	20 + 2 tryb pozakonkursowy
liczba działań edukacyjno-animacyjnych	do 9	8
liczba programów propagujących kulturę mniejszości narodowych i etnicznych	do 10	12
liczba przedsięwzięć mających na celu pielęgnowanie polskości oraz rozwój i kształtowanie świadomości regionalnej, narodowej, obywatelskiej i kulturowej	do 7	6 + 2 tryb pozakonkursowy
liczba działań w obszarze współpracy międzypokoleniowej	do 3	3 + 1 tryb pozakonkursowy
liczba działań w obszarze współpracy międzynarodowej twórców i animatorów życia kulturalnego regionu	do 3	3
liczba działań w obszarze wzmocnienia tożsamości i indywidualności kulturowej regionu	do 3	3
liczba przedsięwzięć o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym	-	16
liczba przedsięwzięć o zasięgu regionalnym	-	24
liczba przedsięwzięć zrealizowanych we współpracy organizacji pozarządowych i wojewódzkich instytucji kultury	min.12	nie mniej niż 12
liczba nowych organizacji aplikujących ośrodki z budżetu Samorządu Województwa	min. 1	nie mniej niż 10
liczba wydawnictw (tylko wieloletnie)	-	6

Oczekiwana kwota dofinansowania: 1 186 344,74 zł (konkurs na realizację zadań w roku 2017)
 90 890,00 zł (tryb pozakonkursowy)
RAZEM: 1 277 234,74 zł

Kwota przyznana: 330 325,00 zł
 Wykorzystano : ..309 577,64 zł

Na realizację zadań z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego w 2017 r. przeznaczono kwotę **371 825 zł** w tym:

- 309 000 zł (57 zadań zleconych) na zadanie wynikające z PW na 2017 r.
- 41 500 zł (6 zadań zleconych w tym 3 w roku 2017) na zadania wynikające z PW na lata 2016-2021 (opisane są w sprawozdaniu z realizacji programu wieloletniego)
- 21 325 zł (7 zadań zleconych) zadania dofinansowane w trybie pozakonkursowym

Wnioski, rekomendacje:

Zadania zawarte w programie współpracy w 2017 r. w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego zostały zrealizowane.

W stosunku do roku poprzedniego nieznacznie zwiększyła się zarówno liczba organizacji pozarządowych, jak i liczba złożonych ofert, nieznacznie, bo do poziomu 45,16% zwiększyła się także liczba przedsięwzięć wybranych do realizacji. Przy minimalnym (o 1 200 zł) zwiększeniu wysokości środków przeznaczonych na współpracę z organizacjami pozarządowymi w roku 2017 odnotowano zmniejszenie średniej wysokości przyznanej dotacji, która w roku 2017 r. wynosiła niewiele ponad 5 300 zł.

Zadania, zrealizowane w roku 2017 w trybie otwartego konkursu ofert, w maksymalnym stopniu wypełniały wymiar regionalizmu. Projekty lokalne, realizowane w miejscowościach oddalonych od centrów kultury, wspierane były natomiast przez instytucje kultury, dla których Samorząd Województwa jest organizatorem.

W trybie otwartego konkursu ofert, największą popularnością wśród organizacji cieszył się priorytet pierwszy, w ramach którego dofinansowywane były duże, cykliczne projekty, kwalifikujące się do umów wieloletnich. Organizacje entuzjastycznie odniosły się także do realizacji zadań samorządu w zakresie priorytetu piątego, toteż w roku 2018 na realizację tych zadań, określono dwa terminy składania ofert w ramach otwartego konkursu ofert.

W roku 2017 r. organizacje chętnie w składanych ofertach podejmowały tematykę 500-lecia Reformacji, rocznica stała się „motywową” do czynnej współpracy z Samorządem Województwa w zakresie realizacji zadań publicznych przez kościelne osoby prawne.

Wartości wskaźników w podziale na zadania szczegółowe z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego (tylko tryb konkursowy):

	liczba ofert złożonych	Liczba ofert wybranych	% wybranych do złożonych	Wskaźniki wynikające z PW	realizacja wskaźnika % celu	kwota planowana (zł)	Kwota przyznana (zł)	Kwota wykorzystana (zł)
PRIORYTET								
Wspieranie organizacji i udziału w przedsięwzięciach kulturalnych o zasięgu co najmniej regionalnym, a mających szczególne znaczenie dla budowy kapitału społecznego i rozwoju kultury regionu w tym m.in. festiwali, konkursów, przeglądów i ekspozycji;	63	21	33,3	15	140	100 000	132 000	125 415,77
Wspieranie działań edukacyjno-animacyjnych, pobudzających twórczą podmiotowość i aktywność uczestników	16	8	50	9	88,9	77 000	43 500	43 499,67

Budowanie dialogu międzykulturowego, w tym wspieranie działań zmierzających do zachowania i rozwoju kultury mniejszości narodowych i etnicznych	17	12	70,6	10	120	44 000	44 000	43 870,24
Wspieranie działań w obszarze aktywności społecznej, kulturalnej i edukacyjnej różnych grup wiekowych w szczególności w zakresie współpracy międzypokoleniowej	9	3	33,3	3	100	15 000	15 000	15 000
Wspieranie organizacji przedsięwzięć mających na celu pielęgnowanie polskości oraz rozwój i kształtowanie świadomości regionalnej, narodowej, obywatelskiej i kulturowej	19	7	36,8 4	7	100	43 000	44 500	36 500
Wspieranie współpracy międzynarodowej twórców i animatorów życia kulturalnego regionu	3	3	100	3	100	15 000	15 000	15 000
Wspieranie działań zmierzających do wzmocnienia tożsamości i indywidualności kulturowej regionu	10	3	30	3	100	15 000	15 000	15 000
	137	57	40,1	50	110	309 000	309 000	294 285,68

Kolejne zadania zlecono w zakresie **Priorytetu VII Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego**. W 2017 r. zrealizowano 1 działanie z zakresu edukacji ekologicznej oraz 5 zadań z zakresu działalności interwencyjnej w celu wyeliminowania zagrożeń związanych ze środowiskiem przyrodniczym.

W ramach działań edukacyjnych:

- Fundacja Albatros z Dywit pn.: „*Uruchomienie Ptasiej Straży jako elementu edukacji ekologicznej oraz działań interwencyjnych na rzecz zachowania walorów przyrodniczych województwa warmińsko-mazurskiego*” nawiązała i pogłębiła współpracę pomiędzy zaangażowanymi w projekcie instytucjami na rzecz funkcjonowania systemu interwencji dla ratowania poszkodowanych dzikich zwierząt.

W ramach działań interwencyjnych:

- zadanie „*Zielona akademia-cykl działań ekologicznych*” PTTK Oddział w Elblągu zrealizował poprzez kompleksowe działanie na rzecz edukacji ekologicznej wśród mieszkańców Elbląga i całego województwa warmińsko-mazurskiego, organizując różnorodne działania (zajęcia w terenie, konkurs internetowy, wydanie przewodników, opracowanie gier terenowych).
- głównym celem realizacji projektu przez PODWODNIK Szkoła Ratownictwa, Sportów Wodnych i Obronnych z Orzysza w projekcie pn.: „*Podwodna ekologia Orzysz 2017*” było przeprowadzenie akcji oczyszczania dna i brzegu jeziora Orzysz przy plaży miejskiej oraz plażach okolicznych,
- w ramach zadania pn.: „*Rozszerzenie zakresu monitoringu warunków meteorologicznych i obserwacji klimatycznych w ramach programu edukacyjnego Terenowej Bazy Edukacji Ekologicznej PERKOZ*”, ZHP Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy „Perkoz” z Olsztynka zwiększył zakres obserwacji meteorologicznych, co pozwoliło uzyskać pełną wiedzę o funkcjonowaniu środowiska i poszczególnych ekosystemów,
- ze względu na wzrost interwencji dotyczących zagrożeń występujących w środowisku przyrodniczym Ochotnicza Straż Pożarna z Nowej Wsi zrealizowała zadanie pn.: „*Doposażenie jednostki OSP Nowa Wieś w sprzęt służący eliminowaniu zagrożeń występujących w środowisku przyrodniczym*” zwiększając liczbę działań ratowniczych, związanych z eliminacją skutków pożarów, powodzi, lokalnych podtopień i innych zagrożeń,
- głównym celem projektu Ochotniczej Straży Pożarnej „Pomoc Maltańska” pn.: „*Działania interwencyjne OSP „Pomoc Maltańska” w Klebarku Wielkim w celu eliminacji zagrożeń związanych ze środowiskiem przyrodniczym*” była poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego na terenie Warmii i Mazur oraz wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców i osób przebywających na terenie powiatu olsztyńskiego.

Zakładany w programie współpracy wskaźnik: liczba zrealizowanych inicjatyw mających na celu poprawę ochrony przyrody i środowiska w województwie warmińsko-mazurskim – co najmniej 2 inicjatywy został osiągnięty: zrealizowano 6 inicjatyw mających na celu poprawę ochrony przyrody i środowiska w województwie warmińsko-mazurskim.

W obszarze **Priorytetu VIII Rozwój turystyki** osiągnięto następujące wskaźniki poprzez realizację zadań zleconych organizacjom pozarządowym:

Wskaźniki rezultatu (nazwa)	Wartość wskaźnika zaplanowana w programie współpracy 2017	Osiągnięta wartość wskaźnika w 2017 r.
liczba imprez promujących atrakcje i produkty turystyczne	4	5
liczba uczestników imprez turystycznych promujących atrakcje i produkty turystyczne Warmii i Mazur	1000	31254
liczba działań mających na celu poszerzenie wiedzy i umiejętności kadr turystycznych	1	2
liczba innowacyjnych rozwiązań w zakresie rozwoju turystyki	1	2
liczba ofert turystycznych opartych na potencjale Szlaku Kopernikowskiego	2	3

Wskaźnik: liczba imprez promujących atrakcje i produkty turystyczne oraz liczba uczestników imprez turystycznych promujących atrakcje i produkty turystyczne Warmii i Mazur realizowany był przez organizacje pozarządowe w ramach następujących zadań:

- 1) ZHP Chorągiew Warmińsko-Mazurska: Olsztyn – XLVI Ogólnopolski Zlot Grunwaldzki;
- 2) Sztuka w obejściu: Stowarzyszenie Węgałty;
- 3) Miasteczka Aktywnej Rekreacji: Stowarzyszenie Polskie Miasta Cittaslow, Olsztyn;
- 4) 70 lat na szlaku – imprezy cykliczne PTTK Elbląg: Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Ziemi Elbląskiej, Elbląg;
- 5) Rowerowe Jamboree przez Warmię i Mazury: Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Warmińsko-Mazurska, Olsztyn.

Wskaźnik: liczba działań mających na celu poszerzenie wiedzy i umiejętności kadr turystycznych realizowany był poprzez następujące zadania:

- 1) Wizyta studyjna dla informatorów turystycznych Warmii i Mazur Szlakiem Frontu Wschodniego I Wojny Światowej: Warmińsko-Mazurska Regionalna Organizacja Turystyczna, Olsztyn;
- 2) Wydawanie Magazynu Informacyjnego Warmii i Mazur – Love W_M – Przegląd Turystyczny: Polska Izba Turystyki Oddział Warmińsko -Mazurski, Olsztyn.

Wskaźnik: liczba innowacyjnych rozwiązań w zakresie rozwoju turystyki odnosi się do następujących ofert:

- 1) Wzmocnienie jakości usług agroturystycznych na Warmii i Mazurach poprzez wdrożenie systemu kategoryzacji wiejskiej bazy noclegowej: Polska Federacja Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne”, Nałęczów;
- 2) Podniesienie jakości oferty turystycznej bunkra wieżowego przy służbie Guzianka w Rucianem-Nidzie: Stowarzyszenie Nad Nidzkim, Ruciane Nida.

Wskaźnik: liczba ofert turystycznych opartych na potencjale Szlaku Kopernikowskiego został osiągnięty poprzez realizację następujących zadań:

1. 500 lat tablicy astronomicznej Mikołaja Kopernika na zamku Kapituły Warmińskiej w Olsztynie. Promocja zabytków Szlaku Kopernikowskiego podczas Nocy Muzeów 2017: Towarzystwo Naukowe Pruthenia, Olsztyn;
2. Szlak Kopernikowski w sieci: Rzymskokatolicka Parafia Pod Wezwaniem Najświętszej Marii Panny, Frombork;
3. Noc Perseidów: Fundacja Nicolaus Copernicus, Truszczyń.

W zakresie **Priorytetu IX Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego** w roku 2017 wsparto realizację 5 zadań, których celem było zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych i osiągnięto następujące wskaźniki:

	Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Olsztyn	Mazurska Ochotnicza Pogotowie Ratunkowe Giżycko	Mazurska Służba Ratownicza Okartowo	Elbląskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe	OSP Szeligi Jednostka Ratownictwa Wodnego Ełk	Razem
Liczba przeszkolonych ratowników wodnych	114	15	6	26	12	173
Liczba zorganizowanych szkoleń ratowników wodnych	19	3	1	4	1	28
Liczba osób, którym udzielono pomocy	172	497	71	19	18	777
Liczba akcji ratowniczych	168	214	20	387	40	829
Liczba ratowników z podziałem na:	268	102	61	150	30	611
- zawodowych	72	20	7	141	0	240
- społecznych	196	82	54	9	30	371

Kolejnym priorytetem programu współpracy, w zakresie którego zlecono zadania publiczne samorządu województwa jest **Priorytet X Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich**. W wyniku podejmowanych działań osiągnięto następujące wartości liczbowe wskaźników określonych w opisie priorytetu:

Cel 1: Wspieranie rozwoju wsi tematycznych na obszarach wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego, jako sposobu na pobudzenie aktywności społeczności lokalnych.

Wskaźnik: liczba przedsięwzięć mających na celu tworzenie lub rozwój wsi tematycznych – założono do 12/ wykonano - 7.

Cel 2: Wzrost kapitału społecznego i ludzkiego na obszarach wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego.

Wskaźnik: liczba inicjatyw wpływających na wzrost kapitału społecznego i ludzkiego na obszarach wiejskich – założono do 12/ wykonano - 2.

Wszystkie zadania zostały zrealizowane w terminie. Cel główny: „Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich” został osiągnięty. Zadania zostały zrealizowane głównie poprzez wsparcie przedsięwzięć lokalnych mających na celu tworzenie i rozwój wsi tematycznych, jako sposobu na pobudzenie aktywności społeczności wiejskich. W mniejszym stopniu organizacje były zainteresowane działaniami

z zakresu inicjatyw wpływających na wzrost kapitału społecznego i ludzkiego na obszarach wiejskich.

Zadania publiczne Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego zlecono i wsparto również w ramach **Priorytetu XI Wzmacnianie integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej osób i rodzin w województwie warmińsko-mazurskim**.

Ogółem w 2017 r. wpłynęło 75 ofert organizacji pozarządowych. Dofinansowano realizację 44 zleconych zadań publicznych o łącznej wartości przekazanych dotacji 553 600 zł.

Liczba mieszkańców województwa – uczestników dofinansowanych projektów wyniosła 126 428 osób, w tym:

- 1) liczba uczestników dofinansowanych projektów z zakresu pomocy społecznej wyniosła 3 969 osób,
 - liczba uczestników dofinansowanych projektów z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie wyniosła 122.068 osoby, w tym 119.521 odbiorców kampanii edukacyjno-informacyjnej poświęconej przeciwdziałaniu przemocy wobec kobiet realizowanej w dniach 1 listopada – 10 grudnia 2017 r.

- liczba uczestników projektów dofinansowanych ze środków PFRON będących w dyspozycji Samorządu Województwa z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych wyniosła 391 osób.

W ramach dotacji udzielonych organizacjom pozarządowym w zakresie: pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a także rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w 2017 r. dofinansowano m.in.:

- 1) Rozwój i wspieranie aktywności społecznej osób starszych oraz wzmacnianie i promowanie integracji międzypokoleniowej i pozytywnego wizerunku osób starszych
- 2) Organizację w Olsztynie XIX Wojewódzkiego Festynu Integracyjnego, o zasięgu regionalnym, dla osób niepełnosprawnych pod hasłem „Jesteśmy Razem”.
- 3) Wydanie dwóch numerów biuletynu promującego działania realizowane w ramach XIX Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny, tj. biuletynu inauguracyjnego i biuletynu podsumowującego XIX Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny.
- 4) Działania na rzecz wsparcia osób bezdomnych.
- 5) Działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii.
- 6) Działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym zorganizowanie i przeprowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej poświęconej przeciwdziałaniu przemocy wobec kobiet w dniach 1 listopada – 10 grudnia 2017 r.
- 7) Zajęcia rehabilitacyjne grupowe i indywidualne, szkolenia, warsztaty i kursy dla osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów.

Wskaźniki:	2015 r.	2016 r.	2017 r.
1) Objęcie, nie mniej niż 2 tys. osób, działaniami organizacji pozarządowych, które w 2017 r. otrzymały dotacje z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych będących w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.	12.847 osób	185.807 osób	126.733 * osób
2) Przekazanie co najmniej 90% środków przeznaczonych na dany rok na dotacje celowe dla organizacji pozarządowych i podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, realizujących zadania z obszaru polityki społecznej, znajdujących się w budżecie Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, będących w dyspozycji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.	100%	100%	Pomoc społeczna oraz profilaktyka i rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałanie przemocy w rodzinie - 100% rehabilitacja i zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych - 95 %.
3) Zrealizowanie co najmniej trzech wydarzeń/spotkań/konferencji o zasięgu regionalnym z zakresu polityki społecznej, zleconych do realizacji organizacjom pozarządowym.	4	3	3

* w tym 122.068 odbiorców kampanii edukacyjno-informacyjnej poświęconej przeciwdziałaniu przemocy wobec kobiet realizowanej w dniach 1 listopada – 10 grudnia 2017 r., np. nakład gazet wynosił 92 521 szt.

Od 2015 r. w programach współpracy z organizacjami pozarządowymi zawarty jest **Priorytet XII Wzmacnianie potencjału twórczego, aktywności obywatelskiej i kompetencji społecznych młodzieży**. Jednym z działań zawartych w jego opisie jest zlecenie realizacji zadania publicznego pn. Realizacja programu wspierania inicjatyw młodzieżowych w województwie warmińsko-mazurskim. W ogłoszonym

przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego otwartym konkursie ofert na jego realizację w roku 2017 wpłynęły 3 oferty (w 2016 r. – 4) i wszystkie zostały dofinansowane (w roku 2016 wybrano do realizacji 1 zadanie).

Priorytet V Żywność i ochrona dziedzictwa kulinarnego pojawił się w roku 2017 po raz pierwszy. W wyniku otwartego konkursu dla organizacji pozarządowych wpłynęło 8 ofert, z czego 3 wybrano do realizacji. W projektach wzięło udział ok. 1400 osób – w warsztatach, w których wykorzystano innowacyjne narzędzia edukacyjne wzięło udział ponad 100 dzieci, ok. 1000 osób podczas organizowanego w Żytkiejmach „Święta sękacza“ poznało techniki produkcji tradycyjnych produktów i potraw, a niemal 300 rolników podniosło wiedzę m.in. z zakresu rolniczego handlu detalicznego. Dzięki tym działaniom nastąpił wzrost wiedzy dotyczącej żywności regionalnej, tradycyjnej, naturalnej wysokiej jakości w województwie warmińsko-mazurskim. W związku z tym cele realizacji zadania publicznego zostały osiągnięte

Wskaźniki/mierniki, które miały być osiągnięte tj:

- Maksymalna liczba przedsięwzięć mających na celu upowszechnianie wiedzy dot. żywności regionalnej, tradycyjnej, naturalnej wysokiej jakości – 15
- Minimalna liczba uczestników projektów realizowanych przez organizacje – 100

zostały zrealizowane.

2. Informacja dot. realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe z wykorzystaniem środków UE.

Ważnymi realizatorami zadań związanych z aktywizacją osób bezrobotnych w zakresie **Priorytetu II „Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy”** są organizacje pozarządowe pozyskujące również na ten cel środki przeznaczone na realizację programów operacyjnych finansowanych z funduszy UE.

W 2017 roku WUP w Olsztynie ogłosił konkursy wyłącznie w ramach RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Łącznie przeprowadzono 20 naborów, z czego 3 w ramach Działania 10.2 (aktywizacja zawodowa), 7 w ramach Działania 10.3 (rozwój samozatrudnienia), 6 w ramach Działania 10.4 (opieka żłobkowa) oraz 4 w ramach Działania 10.5 (outplacement). W odpowiedzi na ogłoszone konkursy, organizacje pozarządowe złożyły łącznie 52 wnioski spośród wszystkich 219 złożonych (ok. 24%).

W 2017 roku podpisano z organizacjami pozarządowymi łącznie 20 umów w ramach RPO spośród wszystkich 59 zawartych (ok. 34%). Większość umów na realizację projektów przez NGO została zawarta w ramach Działania 10.2 dotyczącego aktywizacji zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia.

Analizując informację uzyskaną z Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego nt. aktywności organizacji pozarządowych w ramach RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014-2020 (stan na dzień 31.12.2017 r.) stwierdzić należy, że:

- 1) Prawie 21% wszystkich wniosków o dofinansowanie złożonych w ramach konkursów są to wnioski organizacji pozarządowych (792 wnioski na 3 812 ogółem);
- 2) Ponad 20% dofinansowanych projektów realizowanych jest przez organizacje pozarządowe (219 na 1085).
- 3) Wartość środków UE pozyskanych przez organizacje pozarządowe w ramach w/w projektów to 427 407 400 zł (22,61% wartości dofinansowań ogółem).
- 4) Najwięcej dofinansowanych projektów organizacji pozarządowych było w zakresie następujących działań/poddziałań RPO:
 - * Podniesienie jakości oferty edukacyjnej ukierunkowanej na rozwój kompetencji kluczowych uczniów - projekty ZIT bis Elbląg
 - * Rozwój kompetencji i umiejętności osób dorosłych z grup faworyzowanych
 - * Dziedzictwo kulturowe

- * Szlaki wodne i nabrzeża
- * Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia – projekty konkursowe
- * Rozwój samozatrudnienia
- * Wsparcie pracowników i osób zwolnionych poprzez działania outplacementowe
- * Usługi rozwojowe dla przedsiębiorstw MŚP i ich pracowników świadczone w oparciu o podejście popytowe
- * Aktywne i zdrowe starzenie się (80% projektów)
- * Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym - projekty konkursowe
- * Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji - projekt ZIT Olsztyn
- * Aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym - projekty konkursowe - projekt ZIT Ełk
- * Ułatwienie dostępu do usług społecznych, w tym integracja ze środowiskiem lokalnym - projekty konkursowe
- * Wsparcie przedsiębiorczości społecznej

Dodatkowe informacje uzyskane w sprawozdaniu z realizacji działań zaplanowanych w zakresie **Priorytetu XI Wzmacnianie integracji i aktywizacji społeczno-zawodowej osób i rodzin w województwie warmińsko-mazurskim** dotyczyły konkursów RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 w obszarze wykluczenia społecznego.

W 2017 roku Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego ogłosił 18 konkursów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, skierowanych m.in. do organizacji pozarządowych. Konkursy ogłoszone były w ramach trzech Działań:

- **10.7** Aktywne i zdrowe starzenie się (4 konkursy)
- **11.1** Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie (8 konkursów)
- **11.2** Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym (6 konkursów)

Kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w ramach przedmiotowych konkursów wyniosła 270.832.582,10 zł. We wszystkich konkursach w roku 2017 aplikowało 55 organizacji pozarządowych.

Łącznie w ramach powyższych Działań zawarto 140 umów o dofinansowanie projektów na łączną kwotę 151.006.534,20 zł, z czego 79 (w łącznej kwocie 86.407.915,29 zł) to umowy zawarte z organizacjami pozarządowymi.

Największym zainteresowaniem organizacji pozarządowych cieszyło się Działanie 11.1, którego celem jest aktywizacja społeczna indywidualnych osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem poprzez poprawę i wzmocnienie ich sytuacji społeczno-zawodowej. Uczestnicy projektów poprzez wsparcie dostają szansę na zmianę dotychczasowego życia. Aktywizacja osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym opiera się na indywidualnej ścieżce ich rozwoju. Osoby uczestniczące w projektach oraz ich otoczenie wspiera się z wykorzystaniem tzw. instrumentów aktywnej integracji o charakterze społecznym, zawodowym, edukacyjnym i zdrowotnym. Mogą one korzystać z wielu możliwości wsparcia, m.in.: uczestnictwa w zajęciach rozwijających umiejętności i kompetencje społeczne, korzystać z usług trenera pracy, doradcy zawodowego, brać udział w stażach czy praktykach zawodowych. Dzięki tym formom aktywizacji i integracji, wspomniane osoby zwiększą swoją szansę na znalezienie pracy. Osoby takie mogą być również wspierane poprzez udział w zajęciach realizowanych przez Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej czy też Zakłady Aktywności Zawodowej.

3. Realizacja zadań publicznych w zakresie współpracy pozafinansowej, tj. bez udzielania dotacji.

Oprócz zadań publicznych zleczanych do realizacji organizacjom pozarządowym w trybach ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie program współpracy przewidywał współpracę przy ich realizacji w formie wspólnej ich realizacji i partnerstw.

W zakresie **Priorytetu II „Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy”** zaplanowano Działanie 2.2.: *Realizacja Programu Aktywizacja i Integracja we współpracy organizacji pozarządowych, powiatowych urzędów pracy oraz ośrodków pomocy społecznej.*

Osiągnięto następujące **wskaźniki**:

- 1) liczba Programów Aktywizacji i Integracji realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi - 1
- 2) liczba bezrobotnych, którzy zostali skierowani do PAI realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi - 42

Program Aktywizacja i Integracja (PAI) realizowany jest przez powiatowe urzędy pracy działające we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej lub podmiotami prowadzącymi działalność statutową na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, zgodnie z przepisami o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W 2017 roku Program realizowało 5 powiatowych urzędów pracy na mocy porozumień podpisanych z Fundacją Rozwoju Ziemi Oleckiej (umowa z PUP w Olecku) oraz ośrodkami pomocy społecznej i lokalnymi gminami (4 Programy realizowane na terenie powiatów: węgorzewskiego, nidzickiego, lidzbarskiego, działdowskiego).

Współpracę pozafinansową podejmowano również w ramach zadań realizowanych w zakresie **Priorytetu III *Rozwój kultury fizycznej***. Zaplanowano w tym zakresie następujące działania:

- 1) Realizowanie projektów i organizacja wydarzeń w ramach współpracy z regionami partnerskimi.
- 2) Organizacja spotkań, konferencji z zakresu realizowanych zadań z obszaru sportu.
- 3) Współpraca z organizacjami i innymi podmiotami na rzecz promowania sportu i województwa poprzez sport.

W ramach działań pozakonkursowych dotyczących współpracy z organizacjami pozarządowymi na rzecz promowania sportu i województwa poprzez sport zorganizowano Galę Sportu 2017 w dniu 6 kwietnia 2017 r. w Warmińsko-Mazurskiej Filharmonii im. F. Nowowiejskiego w Olsztynie, podczas której Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wyróżnił najlepszych sportowców z regionu, trenerów prowadzących szkolenie oraz osoby pracujące i działające na rzecz rozwoju sportu w województwie.

Podczas Gali Marszałek Województwa, zgodnie z decyzją Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyznał 39 nagród pieniężnych w łącznej kwocie 150 000,00 zł, w tym 24 nagrody pieniężne zawodnikom za osiągnięte w 2016 roku wyniki, 10 nagród pieniężnych trenerom oraz 5 nagród trenerom i innym osobom wyróżniającym się osiągnięciami w działalności sportowej na rzecz rozwoju sportu w województwie. Przyznano również trzy wyróżnienia specjalne dla sportowych osobowości roku 2016, przyznawanych w trzech kategoriach:

- 1) Sportowe odkrycie roku Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- 2) Trener roku sportu młodzieżowego Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
- 3) Sportowiec roku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Podczas Gali Sportu wręczono Honorowe Odznaki „Zasłużony dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego” dziewięciu osobom, które swoją pracą i działalnością w szczególności zasłużyły się dla sportu i jego rozwoju w naszym regionie. Podziękowano 9 olimpijczykom z Warmii i Mazur – uczestnikom Igrzysk Olimpijskich w Rio de Janeiro 2016. Wręczono *Medale Za Zasługi dla Polskiego Ruchu Olimpijskiego* przyznane przez Polski Komitet Olimpijski trzem wybitnym trenerom. Przyznano specjalne wyróżnienie Panu Karolowi Jabłońskiemu, wybitnemu żeglarzowi za osiągnięcia sportowe oraz promocję żeglarstwa i regionu w kraju i na świecie. Wyróżniono m.in.: 10 klubów z regionu najwyżej sklasyfikowanych w ogólnopolskim systemie sportu młodzieżowego w 2016 roku, 10 gmin, które w klasyfikacji Ogólnopolskiego Systemu Sportu Młodzieżowego w kategoriach: młodzieżowiec, juniorzy, juniorzy młodsi, młodzicy w 2016 roku uzyskały największą liczbę punktów oraz 3 gminy wiejskie i małomiasteczkowe, które w wojewódzkiej klasyfikacji najlepszych gmin oraz gminnych zrzeszeń LZS w 2016 roku uzyskały najwyższą liczbę punktów.

W 2017 roku Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego włączył się w organizację wielu imprez sportowych, w tym imprez o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym, których organizatorami były organizacje pozarządowe. Wiele imprez sportowych zostało wspartych zakupem pucharów, medali i drobnego sprzętu sportowego m.in.: Mistrzostwa Polski Zrzeszenia LZS w Kolarstwie Przełajowym oraz Puchar Polski w Kolarstwie Przełajowym, II Grand Prix Polski Juniorów w tenisie stołowym, Turniej

Halowy Młody Piłkarz Jonkowo Cup 2018, Mistrzostwa Świata Indiaci, Turniej Golfowy Warmia-Mazury Senior's Open 2017, Warmia i Mazury Pływają 2016-2017, VII Turniej Dzikich Drużyn, Eliminacje Mistrzostw Polski w Deskorolce, XV Długodystansowe Mistrzostwa Polski Żeglarzy Niepełnosprawnych Jeziorak 2017, Międzywojewódzkie Mistrzostwa Polski Młodzików w Baseballu.

Inną formą wsparcia organizacji imprez sportowych oraz wydarzeń sportowych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego było objęcie honorowego patronatu Pana Marszałka nad 59 wydarzeniami o charakterze sportowym.

W związku z Uchwałą Nr XXXII/701/2017 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 listopada 2017 r. w sprawie zasad, trybu przyznawania i pozbawiania oraz rodzajów i wysokości stypendiów sportowych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe w międzynarodowym lub w krajowym współzawodnictwie sportowym (Dz.Urz.Woj.Warm.-Maz. z 2017 r., poz. 5032), stypendia sportowe dla osób fizycznych przyznawane są w drodze decyzji administracyjnej wydawanej przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego lub osobę przez niego upoważnioną. W związku z tym zaplanowane w programie współpracy działanie 2.7 nie było realizowane.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizował również zadania publiczne we współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie **Priorytetu IV Integracja europejska i współpraca międzynarodowa**. W 2017 r. były to:

- 1) Współpraca w zakresie promocji wydarzeń międzynarodowych (na stronie internetowej Regionalnego Ośrodka Debaty Międzynarodowej oraz w social mediach i na fanpage RODM) koordynowana przez Departament Współpracy Międzynarodowej.
- 2) Organizacja spotkania informacyjnego poświęconego działalności Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia. Spotkanie odbyło się 17 stycznia w Olsztynie. Podczas spotkania przedstawiciel CPRDiP omówił główne zadania Centrum oraz przybliżył uczestnikom główne założenia otwartego konkursu, w ramach którego można uzyskać dofinansowanie na przedsięwzięcia realizowane na rzecz dialogu i porozumienia między Polską i Rosją. W spotkaniu uczestniczyli m.in. przedstawiciele pięciu organizacji pozarządowych. Koszty organizacji po stronie Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego wyniosły 685 zł.
- 3) Udział przedstawiciela Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w organizowanych przez Stowarzyszenie „Dom Polski” im. F. Chopina w Czerniachowsku XVI Dniach Kultury Polskiej w Czerniachowsku. Wydarzenie odbyło się w dniach 26 – 28 maja.
- 4) Wspólna organizacja z olsztyńskim oddziałem Związku Ukraińców w Polsce VIII Międzynarodowego Festiwalu Programów Telewizyjnych i Radiowych pn. „Kalinowe Mosty”. (Olsztyn, Bartoszyce, Górowo Iławeckie, Dobrze Miasto). Wydatki poniesione ze środków Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego wyniosły 10000 zł. Festiwal odbył się w dniach 4-10 czerwca na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.
- 5) Wspólna organizacja z Fundacją dla Rodaka z siedzibą w Olsztynie, letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży polonijnej z Kazachstanu (25 osób) – „Wakacje dla Rodaka”. Przedsięwzięcie odbyło się w dniach 16-30 lipca w Nowym Kawkowie koło Olsztyna. Przedsięwzięcie służyło promocji historii i kultury regionu, podtrzymaniu ducha polskości i nauce języka polskiego oraz promowaniu tolerancji wobec innych kultur. Koszty wspólnej organizacji z budżetu wyniosły 7000 zł.
- 6) Wspólna organizacja ze Stowarzyszeniem „Dom Polski” im. F. Chopina w Czerniachowsku pobytu letniego dzieci i młodzieży polonijnych z Obwodu Kaliningradzkiego. Pięciodniowy, letni pobyt dla dzieci i młodzieży polonijnej odbył się w dniach 19 – 23 czerwca w Bartoszycach. Z budżetu województwa na realizację przedsięwzięcia przeznaczono kwotę 2700 zł.
- 7) Wspólna organizacja ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Szkoły Muzycznej im. Fryderyka Chopina w Olsztynie „WIRTUOZ” wyjazdu uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej w Olsztynie na międzynarodową konferencję organizowaną przez World Piano Teachers Association. Przedsięwzięcie odbyło się w dniach 26 czerwca – 4 lipca w miejscowości Nowy Sad w Serbii. Koszty udziału województwa we wspólnej organizacji wyniosły 6192 zł.
- 8) Współorganizacja ze Stowarzyszeniem „Dom Polski” im. F. Chopina w Czerniachowsku obozu edukacyjno-krajoznawczego dla dzieci i młodzieży „Wakacje z językiem polskim” w Ośrodku Rzemiosł Tradycyjnych w Węgorzewie. Przedsięwzięcie odbyło się w dniach 19 – 24 lipca w Węgorzewie. Z budżetu województwa przeznaczono na jego realizację kwotę 4000 zł (słownie: cztery tysiące złotych).

- 9) Udział w spotkaniu zatytułowanym „Realizacja priorytetów polskiej polityki zagranicznej – współpraca międzynarodowa samorządów” z Ambasador RP w Danii. Spotkanie zorganizowane 12 września przez Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej (prowadzony przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”). Koszty udziału wyniosły 404 zł.
- 10) Udział delegacji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w XVIII Dniach Kultury Polskiej na Rówieńszczyźnie. Przedsięwzięcie zostało zorganizowane przez Towarzystwo Kultury Polskiej na Rówieńszczyźnie im. W. Reymonta w dniach 28 września – 1 października w Równem na Ukrainie. Wzięło w nim udział ok. 300 osób. W ramach Dni Kultury Polskiej Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zorganizował prezentację kulturową regionu, na którą przeznaczono 7500 zł.
- 11) Udział delegacji Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w XI Forum Organizacji Polonijnych Obwodu Kaliningradzkiego (26 – 29 października). Wydarzenie zostało zorganizowane przez Stowarzyszenie „Dom Polski” im. F. Chopina w Czerniachowsku.
- 12) Wspólna organizacja ze Stowarzyszeniem Wspólnota Polska pobytu edukacyjno-integracyjnego dla dzieci i młodzieży polonijnej z Obwodu Rówieńskiego. Przedsięwzięcie odbyło się dniach (30 października – 5 listopada). Odbiorcami przedsięwzięcia były dzieci i młodzież polonijna z regionu partnerskiego Warmii i Mazur na Ukrainie – Obwodu Rówieńskiego. Na udział we wspólnej organizacji wydatkowano kwotę 15800 zł z budżetu Województwa. W przedsięwzięciu wzięło udział 50 uczestników polonijnych z Ukrainy.
- 13) Wspólna organizacja we współpracy ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska” Oddział Warmińsko—Mazurski koło w Węgorzewie Wigilii Polonijnej. Przedsięwzięcie odbyło się 9 grudnia w Węgorzewie. Z budżetu województwa na realizację wydarzenia przeznaczono 5 000 zł. W wigilii wzięło udział 140 osób, w tym 70 Polaków z Litwy, Łotwy, Białorusi, Rosji (Obwód Kaliningradzki) a także z Mołdawii i Ukrainy.
- 14) Spotkanie Przyjaciół i Partnerów Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego realizujących współpracę międzynarodową. Wydarzenie jest corocznym, realizowanym przez Departament Współpracy Międzynarodowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie przedsięwzięciem, na którym spotykają się przedstawiciele samorządów lokalnych, instytucji i organizacji pozarządowych z Warmii i Mazur realizujących współpracę międzynarodową. Celem spotkania jest podsumowanie rocznej działalności podmiotów z Województwa na arenie międzynarodowej i dawanie impulsu do intensyfikacji partnerstw międzynarodowych na kolejne lata. W 2017 r. zaproszenie do udziału w spotkaniu otrzymali przedstawiciele następujących organizacji pozarządowych: Fundacja Borussia, Fundacja FIKA, Związek Stowarzyszeń „Razem w Olsztynie”, K.S. Budowlani Olsztyn, NAKI Olsztyn, Olsztyńskie Stowarzyszenie Przyjaciół Piłki Nożnej „Czeres”, Towarzystwo Sportowe „GWARDIA” Olsztyn, Stowarzyszenie Elbląg Europa, Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion Bałtyk, Stowarzyszenie „Jantar”, Stowarzyszenie Kulturalne „Viva art.”, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi „Aniołowo”, Nidzicka Fundacja Rozwoju NIDA, Stowarzyszenie Nidzicki Fundusz Lokalny, Stowarzyszenie Polonijne „Dom Polski” w Czerniachowsku, Olsztyńskie Stowarzyszenie Przyjaciół Bretanii i Francji „Amitié”, Stowarzyszenie Polskie Miasta Cittaslow, Stowarzyszenie „Łańcuch Wzajemności”, Towarzystwo Przyjaciół Wilna i Ziemi Wileńskiej w Olsztynie, Fundacja Wodne Krainy. Spotkanie odbyło się 15 grudnia w Olsztynie. Koszty jego organizacji wyniosły 11575 zł.

W zakresie **Priorytetu VI Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego** zaplanowano działania: *Współpraca organizacyjna, metodyczna i artystyczna organizacji pozarządowych oraz wojewódzkich instytucji kultury, dla których organizatorem jest samorząd województwa oraz Wspieranie przez wojewódzkie instytucje kultury, dla których organizatorem jest samorząd województwa nowatorskich projektów amatorskiej twórczości i aktywności kulturalnej w przestrzeni wsi i małych miasteczek regionu oraz popularyzacja najlepszych projektów w ramach upowszechniania dobrych praktyk.* W tym zakresie jednostki kultury podejmowały inicjatywy we współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Aby pokazać pełny obraz współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi zwrócono się, jak co roku, do wszystkich jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa, w tym jednostek kultury, o przekazanie informacji nt. zakresu realizowanych zadań we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Z uzyskanych od 47 podmiotów informacji wynika, że:

- 1) 37 instytucji współpracowało w roku 2017 z organizacjami pozarządowymi (w roku 2016 – 34), w tym wszystkie jednostki kultury.

- 2) Współpracę podjęto z łącznie z **364 organizacjami pozarządowymi realizując łącznie 328 inicjatyw** (w roku 2016 współpracowano z **354 organizacjami** realizując łącznie **358 inicjatyw**).
- 3) We współpracę zaangażowano środki własne w wysokości 480 008 zł oraz środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych: 1 375 000 zł (sponsorzy, MSZ, samorząd lokalny).

PRZYKŁADY WSPÓŁPRACY jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego na podstawie przedsięwzięć podejmowanych przez wybrane instytucje:

- 1) **Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie:** koordynacja merytoryczna szkolenia dot. edukacji przez szachy, partner organizacyjny, oddelegowanie pracowników do jury etapu diecezjalnego XXVIII Olimpiady Teologii Katolickiej (nadzór w czasie wypełniania testu, przygotowanie dokumentacji związanej z przeprowadzeniem olimpiady);
- 2) **Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego w Olsztynie:** organizacja spotkań autorskich, warsztatów i zajęć edukacyjnych dla nauczycieli bibliotekarzy i uczniów szkół z Olsztyna;
- 3) **Warmińsko-Mazurska Biblioteka Pedagogiczna im. Karola Wojtyły w Elblągu:** organizacja konkursów w ramach „XX Letni Salon Muzyczny - Bażantarnia 2017”, umożliwienie pracy 3 wolontariuszom-seniorom w WMBP w Elblągu;
- 4) **Szkoła Policealna im. prof. Zbigniewa Religi w Olsztynie:** nasadzenie żonkili na terenie szkoły, organizacja szkoleń, zbieranie funduszy dla dzieci wychowujących się poza własną rodziną, zbiórka żywności dla najuboższych w Polsce,
- 5) **Szkoła Policealna im. J. Romanowskiej w Elblągu:** opieka nad podopiecznymi w Hospicjum Elbląskim;
- 6) **Muzeum Budownictwa Ludowego Park Etnograficzny w Olsztynku:** organizowanie/ współorganizowanie występów, koncertów Zespołu Pieśni i Tańca Jedwabno oraz Zespołu Góralskiego Ciardasie z Czarnej Góry podczas imprezy „Regionalne Święto Ziół”, współorganizacja imprezy „Dzień z muzyką i tańcem w Skansenie”, organizacja warsztatów propagujących zdrowy ekologiczny styl życia, udostępnienie Salonu Wystawowego do przeprowadzenia konferencji z udziałem organizacji pozarządowych;
- 7) **Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie:** realizacja warsztatów, badania wykopaliskowe cmentarzyska z epoki brązu w Kosyniu (gm. Dobre Miasto), działalność popularyzatorska poprzez przygotowanie i wygłoszenie wykładu nt. dziejów archeologii, konsultacje mediewistyczne w zakresie neografii gotyckiej, współpraca przy wystawie "IMAGO. Malarstwo polskie XX/XXI", projekt "500 lat tablicy astronomicznej Mikołaja Kopernika na zamku Kapituły Warmińskiej w Olsztynie". Promocja zabytków Szlaku Kopernikowskiego podczas Nocy Muzeów 2017", współpraca przy organizacji konferencji "Kopernik ekonomistą"; przekazywanie informacji o aktualnych wydarzeniach i wystawach we wszystkich placówkach MWiM, dostarczanie materiałów do publikacji, zaproszenie do udziału w pilotażowych badaniach publiczności muzealnej, bezpłatne oprowadzanie dzieci i dorosłych, udostępnienie sali, nagłośnienie, wypożyczenie kostiumów, udział w inscenizacji, przygotowane i wygłoszenie wykładu w Stowarzyszeniu „Uniwersytet Trzeciego Wieku” w Morągu, współorganizacja VI Forum Muzeów Warmii, Mazur i Powiśla „Zbiory archeologiczne w muzeach regionu”, zajęcia edukacyjne dla dzieci, przeprowadzenie wykładu pn. „Zagrożenie i ginące zwierzęta Warmii i Mazur”;
- 8) **Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie:** udostępnianie pomieszczeń, wykonanie pokazu ginących zawodów na Jarmarku Mazurskim w Szczytnie, udział i współpraca przy historycznych przedsięwzięciach muzealnych podczas wystawy pt. „Polacy z Wileńszczyzny”, udział w konkursie „Losy nasze...”, wypożyczenie eksponatów, konsultacje merytoryczne;
- 9) **Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie:** udostępnienie sali, nagłośnienia i obsługi podczas VI Festynu Rodziny „Magiczny Park Jakubowo”, współpraca merytoryczna przy organizacji konkursów recytatorskich, pokrycie kosztów noclegu artystów podczas Ogólnopolskich Dni Teatru Ukraińskiego w Teatrze Jaracza w Olsztynie, wsparcie projektu "Wędrowna Akademia Kultury", przygotowanie konkursów, zabaw, koncertów, spektakli, spotkań konsultacyjnych;
- 10) **Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie:** współpraca przy koordynacji i organizacji Festiwalu, organizacja spotkań z węgierskimi autorami tekstów, wsparcie finansowe w ramach stworzonego w Teatrze im. Stefana Jaracza Funduszu Aktywności Twórczości Teatralnej;

11) Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Olsztynie: organizowanie profilaktycznych akcji badań, turnusów, pozyskiwanie sprzętu medycznego, organizowanie uroczystości okolicznościowych, konferencji, zajęć rozrywkowych dla pacjentów;

W zakresie **Priorytetu X Aktywizacja społeczności lokalnych na obszarach wiejskich** podejmowano współpracę w formie niesformalizowanej m.in. poprzez:

- udział Stowarzyszenia Żytkiejmska Struga (w tym prezentacja miejscowości Żytkiejmy i Gąski) oraz Stowarzyszenia Kulturalnego „Reszelanie“ z Reszla w Dożynkach Prezydenckich Spała 2017.
- udział w Gieldzie Inicjatyw Lokalnych podczas Wojewódzkiego Forum Odnowy Wsi, m. in. takich organizacji jak:
 - Stowarzyszenie Agroturystyczne „Mazurska Kraina” z miejscowości Gize,
 - Stowarzyszenie „Babki Zielarki” z miejscowości Blanki,
 - Stowarzyszenie „Wspólny Dom” na rzecz mieszkańców Gminy Bartoszyce,
 - Stowarzyszenie Żytkiejmska Struga z miejscowości Żytkiejmy,
 - Stowarzyszenie „Dwie Wsie” z miejscowości Wężina i Dłużyna,
 - Stowarzyszenie Przyjaciół Wsi Zalesie „Zalesianka” z miejscowości Zalesie,
 - Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Janowskiej z miejscowości Janowo,
 - Stowarzyszenie Mieszkańców i Przyjaciół Wsi Nowe Monasterzysko,
 - Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Rekownica,
 - Stowarzyszenie „Przyjazne Spychowo”,
 - Fundacja „Adsum” z miejscowości Żabi Róg,
 - Fundacja na Rzecz Wspierania Rozwoju Kreatywności oraz Rozwoju Twórczości Dzieci, Młodzieży i Dorosłych Kreolia - Kraina Kreatywności z miejscowości Jerutki.

Ważnym kierunkiem współpracy jest angażowanie organizacji pozarządowych w działania standardowo realizowane przez Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa, takie jak np. Dożynki Prezydenckie, Forum Odnowy Wsi, inne organizowane wydarzenia promujące rozwój społeczności lokalnych na terenach wiejskich. Obecność organizacji pozarządowych przyczynia się do podniesienia jakości

i wzbogacenia prezentowanej oferty na organizowanych stoiskach wystawienniczych regionu podczas różnorodnych wydarzeń oraz ciekawszej promocji obszarów wiejskich województwa.

W ramach **Priorytetu XI Wzmacnianie integracji i aktywizacji zawodowej osób i rodzin w województwie warmińsko-mazurskim** zaplanowano wspólną realizację zadań z partnerami społecznymi.

Szczególne miejsce zajmuje tu **program „Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020”**, przyjęty Uchwałą Nr 4/39/14/IV Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 20 stycznia 2014 roku. Głównym partnerem Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w opracowaniu i wdrażaniu w/w Programu jest Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa.

W 2017 roku w ramach powyższego programu zrealizowano m.in.:

- 1) 29 marca – odbyło się seminarium pt.: „Metody pracy z seniorami oraz animacją grup wielopokoleniowych: „Dodajmy werwy do wieku!”. Seminarium skierowane było do osób pracujących bezpośrednio z podopiecznymi, a zwłaszcza: pracowników socjalnych, instruktorów terapii zajęciowej, asystentów osoby niepełnosprawnej, opiekunów, pielęgniarek, fizjoterapeutów, pedagogów, psychologów. Wzięło w nim udział blisko 60 osób – zatrudnionych w środowiskowych domach samopomocy, dziennych domach pomocy oraz domach pomocy społecznej z terenu województwa warmińsko-mazurskiego, w tym prowadzonych przez organizacje pozarządowe.
- 2) Czerwiec - Samorząd Województwa nagroził Radę Olsztyńskich Seniorów w ramach XIV edycji konkursu Godni Naśladowania w kategorii na najlepszą inicjatywę na rzecz osób starszych w województwie warmińsko-mazurskim, w ramach której działają przedstawiciele organizacji pozarządowych.
- 3) 4 października - w Olsztynie odbyła się X Wojewódzka konferencja z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych pt.: „Wyzwania IV Wieku. Podążając za zmianą”. Organizatorem konferencji była Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa z Olsztyna w ramach zadania zleconego przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Wśród licznych gości przybyłych na konferencję byli m.in. przedstawiciele lokalnych samorządów, przedstawiciele uniwersytetów trzeciego wieku, przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy

i integracji społecznej, reprezentanci instytucji rynku pracy, kultury, oświaty i edukacji oraz organizacji pozarządowych województwa warmińsko-mazurskiego (łącznie ok. 150 osób).

W ramach dotacji udzielonych w 2017 r. z budżetu Województwa Warmińsko – Mazurskiego organizacjom pozarządowym i innym uprawnionym podmiotom dofinansowano łącznie 16 zadań zleconych w obszarze pomocy społecznej, z czego 7 zadań, o łącznej wartości przekazanych dotacji 60 000 zł (na 129 600 zł), to zadania polegające na aktywizowaniu osób starszych, budowaniu i promowaniu ich pozytywnego wizerunku, w tym m.in.:

- dofinansowano działalność Wojewódzkich Rzeczników Praw Osób Starszych,
- zrealizowano warsztaty/kursy aktywizujące seniorów,
- zorganizowano imprezy integrujące środowiska osób starszych oraz spotkania budujące solidarność międzypokoleniową,
- promowano pozytywny wizerunek seniorów.

Szczególnym obszarem współpracy pozafinansowej jest obszar tematyczny zawarty w **Priorytecie XIV Integracja środowisk kombatanckich i koordynacja ich działań oraz działalność na rzecz osób represjonowanych**. Realizacja zadań w ramach tego priorytetu wymaga większego, niż w pozostałych obszarach, włączenia się bezpośredniego samorządu z uwagi na starzenie się członków stowarzyszeń kombatanckich i coraz większą trudność w podejmowaniu przez nich zadań. Działania w zakresie tego priorytetu realizowane były do września 2017 – zadanie to od 30 sierpnia 2017 r. na mocy nowych przepisów prawnych jest w gestii wojewody.

Współpracując z organizacjami pozarządowymi w tym zakresie poza zleceniem zadań dot. integracji środowisk kombatanckich (12 zadań na kwotę dotacji 26 473 zł) Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wspierał organizacje w realizacji ich działań statutowych wpisujących się w zakres kompetencji ustawowych Województwa.

W związku z powyższym w roku 2017 Samorząd Województwa współpracował przy organizacji następujących wydarzeń (na ten cel zaangażowano łącznie 21 238 zł), m.in.:

- 1) 31 stycznia – udział w spotkaniu oplatkowym organizowanym dla Członków Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych (współorganizacja).
- 2) 6 kwietnia – spotkanie Warmińsko-Mazurskiej Rady Kombatantów i Osób Represjonowanych.
- 3) 21 sierpnia – organizacja posiedzenia Warmińsko-Mazurskiej Rady ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych – podsumowanie realizacji przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zadania: „integracja środowisk kombatanckich i koordynacja ich działań”.
- 4) 30 sierpnia – organizacja uroczystego koncertu z okazji Dnia Weterana Walk o Niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej w Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej w Olsztynie.

Ponadto w ramach tego zadania przedstawiciele Biura Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego uczestniczyli w 10 wydarzeniach na zaproszenie organizacji pozarządowych, przede wszystkim uroczystościach o charakterze patriotycznym. Udzielano również pomocy i informacji osobistej oraz telefonicznej zainteresowanym kombatantom i ich rodzinom, którzy zwrócili się do Biura z zapytaniami dot. uprawnień kombatanckich i pomocy finansowej. Informowano także jakie czynności należy wykonać, aby otrzymać legitymację opozycjonisty wydawaną przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych w Warszawie na podstawie ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. 2015 poz. 693 z późn. zm.) .

Kontynuacją wymienionego zadania od 1 września 2017 r. była realizacja działań na rzecz osób w wieku emerytalnym w tym współdziałanie z organizacjami zrzeszającymi kombatantów i osoby represjonowane w zakresie pielęgnowania polskości i rozwoju świadomości narodowej i obywatelskiej. Zadanie to miało podobny charakter.

W jego zakresie odbyło:

- 1) 17 września – udział w uroczystości oddziałowych obchodów Dnia Sybiraka w 78. Rocznicę Agresji Sowieckiej na Polskę.
- 2) 20 września – wyjazd z kombatantami do Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku.
- 3) 27 września – udział w uroczystych obchodach 78. rocznicy powołania Służby Zwycięstwa Polski.
- 4) 29 września – udział w posiedzeniu Zespołu ds. monitorowania programu „Polityka senioralna województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2014-2020”.
- 5) 1 października – udział w delegacji Obywatelskiego Parlamentu Seniorów Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zjeździe krajowym tej organizacji w Warszawie.
- 6) 2 października – uroczysta inauguracja roku akademickiego 2017/18 Giżyckiego Uniwersytetu III Wieku.

- 7) 24 listopada – udział w spotkaniu liderów UTW Warmii i Mazur – przekazanie informacji nt. możliwości pozyskiwania środków finansowych z budżetu Województwa Warmińsko-mazurskiego na realizację zadań rzecz osób w wieku emerytalnym.
- 8) 9 grudnia – udział w Żołnierskim Spotkaniu Pokoleń organizowanym corocznie przez Związek Żołnierzy Wojska Polskiego w Olsztynie.
- 9) 12 grudnia – udział w spotkaniu wigilijnym ATW z Olsztyna.
- 10) 14 grudnia – udział w spotkaniu wigilijnym Warmińsko-Mazurskiego UTW.

OBSZAR WSPÓLPRACY:
WSPÓLPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY WSPÓLPRACY, TWORZENIA WARUNKÓW
DO SPOŁECZNEJ AKTYWNOŚCI

1. Kampania społeczna „Wspieram Region – przekaz 1% podatku OPP z Warmii i Mazur”.

Od 2003 r. możemy przekazywać 1% podatku dochodowego od osób fizycznych na rzecz organizacji posiadających status pożytku publicznego (OPP), aby wesprzeć ich działalność statutową. Co roku z możliwości tej korzysta coraz więcej mieszkańców Warmii i Mazur. W roku 2017 - **313** organizacji pożytku publicznego z Warmii i Mazur uzyskało łącznie **4 567 tys. zł** zadeklarowanych przez mieszkańców naszego regionu. Łącznie podatnicy z naszego województwa zadeklarowali 1% podatku 2 307 organizacjom (440 tys. osób), a była to kwota **17 394 tys. zł**. Środki te co roku są wyższe. W 2016 roku w Województwie Warmińsko-Mazurskim 296 organizacji posiadających status OPP uzyskało środki finansowe z tego źródła na działalność (na 310 wszystkich OPP).

W roku 2016 421 tys. osób z województwa warmińsko-mazurskiego przekazało **16,305 mln zł** OPP, w tym jedynie 4,343 mln zł przekazano organizacjom z naszego regionu. Należy podkreślić utrzymującą się w tym zakresie tendencję wzrostową, którą przedstawia zamieszczony poniżej wykres.

Co roku, aby zwiększyć udział mieszkańców Warmii i Mazur w przekazywaniu 1% podatku organizacjom pożytku publicznego działającym w regionie, Samorząd Województwa przeprowadza kampanię zachęcającą podatników do pozostawiania swojego 1% podatku w regionie (kampania realizowana od 2010 r.). Do współpracy przy tej akcji zaprasza Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Działalność edukacyjną w tym zakresie prowadzą również samorządy lokalne i same organizacje pozarządowe. Ma to niewątpliwie wpływ na coraz częstszą świadomą decyzję dot. wsparcia organizacji pożytku publicznego przez mieszkańców województwa.

Kampania społeczna „WSPIERAM REGION – przekaz 1% podatku OPP z Warmii i Mazur” realizowana była przez Departament Koordynacji Promocji Urzędu Marszałkowskiego. Czas trwania akcji: 30 grudnia 2016 r. – 2 maja 2017 r. Realizowana była ona w różnych formach, m.in.: strona internetowa: wspieramregion.pl (aktualizacja treści na stronie, aktualizacja bazy OPP), konferencja prasowa z udziałem Marszałka Województwa i przedstawicieli Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Izby Skarbowej w Olsztynie, cykl artykułów w prasie (Gazeta Olsztyńska i Dziennik Elbląski), kampania w Internecie, Radiu Olsztyn, rozesłanie plakatów do samorządów lokalnych (z prośbą o włączenie się do akcji) oraz do Urzędów Skarbowych w regionie (również ekspozycja roll-upów, ulotki), ekspozycja grafiki akcji w okresie luty-kwiecień na 2 billboardach zlokalizowanych w Olsztynie. Ogólny koszt akcji wyniósł **35.853,27 zł**.

2. Szkolenia, konferencje, seminaria, spotkania informacyjne wzmacniające kompetencje członków organizacji pozarządowych, aktywnych liderów lokalnych.

1) W obszarze rynku pracy i aplikowania o fundusze europejskie:

W ramach **Priorytetu II „Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy”** podjęto działania mające na celu rozwój warunków sprzyjających skutecznej aplikacji organizacji pozarządowych o środki EFS (w ramach PO WER i RPO WiM 2014-2020) oraz zwiększanie jakości realizowanych zadań publicznych, poprzez wsparcie informacyjne, edukacyjne i doradcze.

Osiągnięty **wskaźnik:**

liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych uczestniczących w szkoleniach, spotkaniach informacyjnych i warsztatach – 45

W 2017 roku zostały zorganizowane w Olsztynie 3 spotkania informacyjne RPO w ramach:

- Działania 10.2 „Aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia” – 15 lutego,
- Działania 10.4 „Pomoc w powrocie lub wejściu na rynek pracy osobom sprawującym opiekę nad dziećmi do lat 3” – 27 kwietnia,
- Działania 10.3 „Rozwój samozatrudnienia” oraz Działania 10.5 „Wsparcie pracowników i osób zwolnionych poprzez działania outplacementowe” – 13 września.

W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele potencjalnych projektodawców (w tym stowarzyszeń, instytucji szkoleniowych, organizacji pozarządowych). Łącznie z NGO's wzięło w nich udział 57 uczestników, 18 osób to przedstawiciele organizacji (ok. 32%). Celem spotkań była prezentacja i omówienie założeń konkursowych, zasad aplikowania oraz najczęściej popełnianych błędów. Uczestnicy potwierdzili przydatność przedstawionych treści w ankietach ewaluacyjnych.

Z kolei w maju 2017 r. zorganizowano w Olsztynie i Elblągu 3 jednodniowe szkolenia o charakterze warsztatowym w zakresie tworzenia wniosków o dofinansowanie realizacji projektów EFS w ramach RPO WiM za pomocą Lokalnego Systemu Informatycznego LSI MAKS2. Szkolenia adresowane były do potencjalnych beneficjentów konkursów w ramach Działania 10.4 RPO. Tematyka szkoleń obejmowała m.in. funkcjonalność systemu LSI MAKS2, opracowanie części merytorycznej wniosku o dofinansowanie, zasadę równości szans i niedyskryminacji, aspekty kwalifikowalności wydatków, konstrukcję budżetu.

Dodatkowo w październiku 2017 r. zorganizowano w Olsztynie kolejny cykl 4 szkoleń, ale skierowanych do beneficjentów już realizujących projekty RPO dofinansowane przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie. Tematyka dotyczyła zatem realizacji i rozliczania projektów EFS, w tym: aspektów finansowych, postępu rzeczowego, obowiązków informacyjno-promocyjnych, przetwarzania i ochrony danych osobowych, udzielania zamówień w projektach (PZP, zasada konkurencyjności, rozeznanie rynku, Baza Konkurencyjności) oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn, zasady równości szans i niedyskryminacji, mechanizmu racjonalnych usprawnień.

W powyższych szkoleniach wzięli udział przedstawiciele zarówno stowarzyszeń, instytucji szkoleniowych, agencji zatrudnienia oraz organizacji pozarządowych. Łącznie z NGO's uczestniczyło w nich 75 osób, w tym 27 przedstawicieli organizacji (36%).

2) W obszarze polityki społecznej:

W wyniku podejmowanej współpracy Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przy znaczącym współudziale organizacji pozarządowych, w roku 2017 zrealizował liczne seminaria, konferencje, debaty i inne spotkania służące aktywnej integracji społecznej oraz aktywizacji społeczno-zawodowej osób i rodzin w województwie warmińsko-mazurskim.

Do najważniejszych należały:

1. Seminarium pt.: „Metody pracy z seniorami oraz animacją grup wielopokoleniowych: „Dodajmy werwy do wieku!” – Olsztyn 29 marca 2017 r.

2. Konferencja inauguracyjna XIX Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny, które w roku 2017 przebiegały pod hasłem „Miłość w rodzinie, nigdy nie zginie” – Olsztyn, 12 maja 2017 roku.
3. XIX Festyn Integracyjny „Jesteśmy razem” – Olsztyn, 20 maja 2017 roku.
4. Zakończenie XIX Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny – Pieniężno, 9 czerwca 2017 r.
5. Warmińsko-Mazurskie Dni z Ekonomią Społeczną – Olsztyn, 2 czerwca 2017 r.
6. X Wojewódzka Konferencja z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych pod hasłem „Wyzwania IV Wieku. Podążając za zmianą”, Olsztyn, 4 października 2017 r.
7. Konferencja Podsumowująca XIX Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny – Olsztyn, 27 października 2017 roku.
8. VII Wojewódzka Konferencja w ramach Kampanii „Biała Wstążka” zatytułowana „Stop przemocy wobec kobiet – jak pomóc skutecznie?” – Mrągowo, 27 listopada 2017 r.
9. Konferencja „Oblicza (prze)Mocy” – Olsztyn, 30 listopada-01 grudnia 2017 r.
10. VIII Festiwal Juchy Soundsystem 2017 - Zażywam Tylko Dźwięków – Stare Juchy, 8 lipca 2017 r.

W organizacji i przebiegu powyższych przedsięwzięć licznie uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych, aktywnie włączając się tym samym w budowanie i kreowanie pozytywnego wizerunku współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami obywatelskim. Jako szczególnie zaangażowane w powyższą współpracę należy wymienić następujące organizacje:

- Federacja Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa w Olsztynie.
- Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych w Olsztynie.
- Katolickie Stowarzyszenie „CIVITAS CHRISTIANA” Oddział Okręgowy w Olsztynie.
- Forum Prorodzinne – Stowarzyszenie Wspierania Działań Prorodzinnych.
- Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny KARAN w Elblągu.
- Fundacja „Inicjatywa Kobiet Aktywnych” w Olsztynie.
- Fundacja Human LEX Instytut w Elku.
- Fundacja Instytut Badań i Edukacji Społecznej w Olsztynie.

3) W obszarze działalności na rzecz młodzieży

Celem zadań realizowanych w ramach **Priorytetu XII Wzmacnianie potencjału twórczego, aktywności obywatelskiej i kompetencji społecznych młodzieży** jest właśnie m.in. tworzenie sprzyjających warunków do społecznej aktywności młodzieży w różnych formach i obszarach tematycznych. Cel ten był realizowany w ramach 5 zadań zleconych, które wymienione są w załączniku do niniejszego sprawozdania. Samorząd Województwa wsparł realizację programu wspierania inicjatyw młodzieżowych w Lidzbarku Warmińskim (głównie w zakresie kultury), powiecie ełckim, w Olsztynie (w zakresie pierwszej pomocy). Ponadto młodzi ludzie zrzeszeni w Stowarzyszeniu Ślad Obywatelski z Ostródy zrealizowali projekt społeczny dot. sytuacji młodych ludzi, jako wolontariuszy, obywateli, uczniów – jako członków naszego społeczeństwa i ich w nim miejsca. Kolejnym projektem wspartym przez Samorząd Województwa był ogólnopolski Zjazd Młodzieżowych Rad pt. „Przyszłość partycypacji obywatelskiej młodych” w Iławie organizowany przez Fundację Civis Polonus z Warszawy. Młodzieżowe Rady to jedna z form edukacji obywatelskiej młodzieży. Celem konferencji było zwiększenie znaczącej, prawdziwej, podmiotowej i adekwatnej partycypacji młodych w życiu publicznym. W wydarzeniu wzięły udział 134 osoby – z całej Polski, w tym 54 młodzieżowych radnych.

W celu wsparcia edukacyjnego, wymiany doświadczeń a także integracji środowisk działających na rzecz młodzieży, w dniu 5 czerwca 2017 roku Samorząd Województwa, we współpracy z realizatorami działań na rzecz młodzieży w regionie, zorganizował seminarium pt. „Nakręcenie na młodzież – wspieranie inicjatyw młodzieżowych – różne perspektywy”. W seminarium wzięło udział ok. 70 osób. Oprócz prezentacji odbyła się dyskusja nt. warunków wsparcia młodzieży (koszt seminarium ze strony Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego: 3600 zł).

Mając na celu promocję programu wspierania inicjatyw młodzieżowych oraz współpracę w tym zakresie samorządów, organizacji pozarządowych i grup młodzieży Samorząd Województwa wspólnie ze Stowarzyszeniem „Tratwa” z Olsztyna oraz Powiatem Szczycieńskim i Działdowskim zorganizował 2 seminaria lokalne: w Szczytnie (16 października) i Działdowie (23 października). Łącznie uczestniczyło w nich ok. 100 osób (młodzież, samorządy uczniowskie, nauczyciele szkół ponadgimnazjalnych, władze samorządowe).

Na podstawie dotychczasowych doświadczeń można stwierdzić, że wciąż nie jest zaspokojona potrzeba wspierania inicjatyw młodzieżowych, nie istnieje system wsparcia, dzięki któremu możliwe byłoby stałe rozwijanie kompetencji społecznych i obywatelskich młodzieży. Załącznikiem takiego systemu są działania prowadzone przez Stowarzyszenie Adelfi z Elku. Jednak tak jak wszystkie tego typu inicjatywy podlegają one corocznym zasadom konkursowym, co nie przyczynia się do stabilności i rozwoju programu. Mówiąc o wsparciu inicjatyw młodzieżowych konieczna jest również systematyczna wymiana doświadczeń pomiędzy realizatorami tych działań oraz stała ich promocja.

4) Pozostałe szkolenia, konferencje, działania mające wpływ na rozwój aktywności społecznej realizowane przy wsparciu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego – w ramach zadań zleconych z zakresu Priorytetu XIII Rozwój sektora pozarządowego województwa warmińsko-mazurskiego

Federacja Uniwersytetów Trzeciego Wieku Warmii i Mazur w Olsztynie zrealizowała zadanie pt. „Szkolenie Liderów UTW Warmii i Mazur w zakresie pozyskiwania środków publicznych na realizację zadań statutowych UTW”, w ramach którego przeszkolono łącznie 43 osoby – przedstawiciele 24 UTW (szkolenie 2-dniowe).

Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej w Dąbrównie „Nasze Dzieci” zrealizowało zadanie pt. „Czas na tradycje – działania kulturowe i etnograficzne w gminie Dąbrówno”, którego celem było m.in. podnoszenie kompetencji kulturalnych mieszkańców Gminy Dąbrówno, poprzez warsztaty etnograficzne, badania, przegląd grup kolędniczych, wystawy, „wyjazdy kulturowe” do muzeów, filharmonii, Projektem objęto 572 osoby.

Olsztyńska Fundacja Inicjatyw Prospołecznych zrealizowała zadanie pt. „Obywatele najlepszą inwestycją”, którego celem było zwiększenie kompetencji sprzyjających aktywności społecznej i obywatelskiej oraz partycypacji w sprawach publicznych ok. 200 osób w gminach Kozłowo i Zalewo.

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie dofinansowania wkładów własnych do projektów finansowanych z funduszy zewnętrznych wsparł również realizację Programu dotacyjnego FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH - **WARMIA MAZURY LOKALNIE** (zadanie zlecone przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej ramach Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014 - 2020, Priorytet 1 Małe Inicjatywy). Realizacja projektu odbywa się za pośrednictwem instrumentu przewidzianego w art.16 ust. 7 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie - regrantingu. Inspiratorem programu mikrodotacji, partnerem strategicznym projektu oraz instytucją współfinansującą jest Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce (w ramach programu Działaj Lokalnie ze środków Polsko – Amerykańskiej Fundacji Wolności).

W ramach zadania współrealizowanego przez 6 organizacji partnerskich działających w województwie warmińsko-mazurskim i jednocześnie będących Ośrodkami Działaj Lokalnie: realizowany jest program mikrodotacji Fundusz Inicjatyw Obywatelskich Warmia Mazury Lokalnie. Celem programu jest zwiększenie zaangażowania mieszkańców województwa warmińsko - mazurskiego, działających w grupach nieformalnych, samopomocowych i młodych organizacji pozarządowych, w życie publiczne poprzez wsparcie inicjatyw oddolnych służących działaniom na rzecz dobra wspólnego.

Warmińsko-Mazurski Oddział Okręgowy PCK w Olsztynie zrealizował zadanie pt. „Rozwój szkolnych Kół PCK poprzez aktywizację społeczną młodzieży”. W ramach zadania odbyło się 11 lokalnych konferencji o charakterze roboczym (Bartoszyce, Działdowo, Elbląg, Iława, Morąg, Mrągowo, Nidzica, Nowe Miasto Lubawskie, Ostróda, Szczytno, Olsztyn) oraz gala w Olsztynie. We współpracy z nauczycielami wypracowano wspólny dla województwa program rozwoju młodzieży poprzez wolontariat, a młodzież działająca w Szkolnych Kołach PCK zrealizowała 9 własnych inicjatyw. Zakres ten jest zbieżny z programem wsparcia inicjatyw młodzieżowych.

Regionalne Centrum Wolontariatu realizowało zadanie „Wolontariat w szkołach i placówkach” w ramach którego wypracowano zasady współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi a szkołą w działaniach

o charakterze edukacyjnym, wychowawczym i społecznym z wykorzystaniem idei wolontariatu. Opracowano dokument dla nauczycieli: „Metodyka pracy z wolontariuszem w wieku 13-17 lat”, utworzono 10 Szkolnych Kół Wolontariatu, przeprowadzono 20 szkoleń dla wolontariuszy, zrealizowano 5 projektów społecznych.

Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Warmińsko-Mazurska zrealizowała zadanie „Akademia Liderów – wychowujemy z pasją” w ramach którego odbyły się 3 warsztaty dla uczniów 3 szkół i 1 konferencja nt. m.in. aktywności społecznej i obywatelskiej, wolontariatu, ekonomii społecznej, metodyki harcerskiej.

Forum NGO's Wydminy (UTW w Wydminach) zorganizowało 2-dniową konferencję UTW z Warmii i Mazur, w której wzięło udział 50 delegatów z 22 UTW.

Elbląskie Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Pozarządowych zrealizowało zadanie pt. „Strategiczna Mapa Drogowa Rozwoju Sektora Obywatelskiego” w ramach którego zorganizowano 7 seminariów tematycznych dot. edukacji obywatelskiej, warunków rozwoju sektora obywatelskiego w województwie, włączenia społecznego, rozwoju lokalnego; w seminariach uczestniczyli przedstawiciele ok. 30 organizacji pozarządowych województwa.

Kolejnym ważnym wydarzeniem był I Kongres Organizacji Kresowych zrealizowanym w ramach zadania publicznego przez **Towarzystwo Przyjaciół Wilna i Ziemi Wileńskiej z Olsztyna**. Kongres odbył się 27 września 2017 r. Uczestniczyło w nim 100 przedstawicieli 21 organizacji kresowych. Oprócz prezentacji organizacji i dyskusji nt. aktualnych problemów, podjęto uchwałę o utworzeniu sieci współpracy Warmińsko-Mazurskich Organizacji Kresowych.

Europejskie Stowarzyszenie Edukacji i Rozwoju „PIONIER” z Olsztyna w ramach projektu „Zrównoważone finansowanie NGO” zrealizowało cykl edukacyjny dla 21 przedstawicieli organizacji pozarządowych nt. możliwości dofinansowania działalności NGO oraz podstaw fundraisingu. Wsparciem szkoleniowym oraz indywidualnym objęto przedstawicieli 21 organizacji pozarządowych z Olsztyna, powiatów olsztyńskiego i mrągowskiego. Wydano publikację elektroniczną „*Podręcznik zrównoważonego finansowania organizacji pozarządowej*”.

Związek Stowarzyszeń „Razem w Olsztynie” w ramach projektu pt. „Perspektywy rozwoju sektora NGO” zrealizował w dniach 20-21 października 2017 r. konferencję naukową skierowaną głównie do środowiska akademickiego, studentów, a promującą działalność organizacji pozarządowych. Uczestniczyło w niej ok. 100 osób.

Stowarzyszenie Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych z Ostródy w ramach projektu „Kto jak nie My” zwiększyło zaangażowanie obywatelskie młodzieży (10 osób) we współpracy z 4 szkołami i 8 organizacjami pozarządowymi powiatu ostródzkiego. Zorganizowano warsztaty edukacyjne dla liderów młodzieżowych, 2 akcje społeczne oraz warsztaty rękodzielnicze i kulturalno-integracyjne dla młodzieży w ramach Ostródzkiego Centrum Aktywności Młodzieżowej.

Fundacja „Albatros” z Bukwałdu w ramach zadania pt. „Uskrzydłony Wolontariat” utworzono 11 szkolnych klubów wolontariatu przyrodniczego w szkołach powiatu olsztyńskiego. Zaangażowano 195 dzieci i młodzieży w działalność wolontariatu przyrodniczego.

Warmińsko-Mazurski Sejmik Osób Niepełnosprawnych zorganizował konferencję Zintegrowani Niepełnosprawni 17 listopada 2017 r., w której uczestniczyły 43 osoby (w tym 31 osób niepełnosprawnych). Jednym z tematów konferencji były możliwości dofinansowania zadań na rzecz osób niepełnosprawnych z różnych źródeł. Zaprezentowano również działalność poszczególnych organizacji.

5) Działania w zakresie wsparcia informacyjnego, edukacyjnego organizacji pozarządowych dot. konkursów na dofinansowanie projektów z funduszy UE w ramach RPO Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

Działania realizowane przez Zespół Promocji RPO, w zakresie wsparcia informacyjnego i edukacyjnego (wsparcie doradcze nie jest prowadzone) na rzecz organizacji pozarządowych dot. RPO WiM 2014-2020 obejmują:

- 1) organizację spotkań informacyjnych dla potencjalnych beneficjentów poświęconych konkretnym naborom. Spotkania prowadzą pracownicy merytoryczni z Instytucji Ogłaszających Konkurs. W 2017 r. w spotkaniach informacyjnych wzięło udział 805 osób.
- 2) organizację konferencji dla potencjalnych beneficjentów, które poza sesją plenarną przewidują panele dyskusyjne z udziałem projektodawców. W 2017 r. zorganizowano konferencje tematyczne, w których wzięło udział 421 osób.
- 3) prowadzenie serwisu www.rpo.warmia.mazury.pl wraz z wysyłką newslettera. Każda zainteresowana środkami z RPO WiM osoba ma możliwość subskrybowania newslettera i otrzymywania na bieżąco sprofilowanej informacji o aktualnościach związanych z Programem. Obecnie newsletter subskrybuje ponad 2.700 osób.
- 4) przygotowanie i publikację na kanale RPO WiM w serwisie Youtube filmów instruktażowych (tutoriali) ułatwiających skuteczne aplikowanie i sprawną realizację projektów w ramach RPO WiM, w których uwzględniono także perspektywę organizacji pozarządowych jako beneficjentów.
- 5) Tutoriale:

- Obowiązki beneficjentów RPO WiM 2014-2020 w zakresie informacji i promocji
<https://www.youtube.com/watch?v=uBchBE36aNE>

- Kiedy realizując projekt, korzystać z PZP, a kiedy z zasady konkurencyjności?
<https://www.youtube.com/watch?v=i0LEgumMpnI&t=2s>

- Baza konkurencyjności - kto, kiedy i w jaki sposób publikuje zapytania ofertowe na Bazie
<https://www.youtube.com/watch?v=NAa054g7HC8&feature=youtu.be>

Kanał RPO WiM w serwisie Youtube odnotował 11 255 wyświetleń.

- 6) prowadzenie profilu na Facebooku pn. „Warmia i Mazury - moje miejsce”. Wśród blisko 24 700 tysięcy użytkowników profilu upowszechniane są informacje o aktualnych wydarzeniach związanych z RPO WiM, a więc szkoleniach, spotkaniach, konferencjach, itp.
- 7) kampanie promocyjne angażujące wszystkie dostępne w województwie media (prasę, radio, gazety, TV regionalną i Internet).

W 2017 r. przedstawiciele organizacji pozarządowych stanowili ok. 15% odbiorców wszystkich działań informacyjno-promocyjnych dot. RPO WiM.

3. Wsparcie rozwoju wolontariatu.

Rozwój wolontariatu w regionie zaplanowany jest w szczególności w zakresie **Priorytetu XIII Rozwój sektora pozarządowego w województwie warmińsko-mazurskim**. Zaangażowanie w wolontariat jest podstawą rozwoju organizacji pozarządowych i aktywności społecznej. Cel ten podkreślany jest w dokumentach strategicznych regionu, jako ważny czynnik rozwoju kapitału społecznego. Udział wolontariuszy oraz zaangażowanie pracy społecznej członków organizacji w realizacji zadań publicznych jest również **kryterium strategicznym wyboru ofert** konkursowych we wszystkich obszarach współpracy. Ponad 10% wartości zrealizowanych w roku 2017 zadań zleconych organizacjom przez Samorząd Województwa stanowiła praca społeczna członków i wolontariuszy.

Rozwój wolontariatu w różnych obszarach życia społecznego wspierany był poprzez realizację 7 zadań zleconych (na łączną kwotę dotacji 39 000 zł – do realizacji wyłoniono 8 zadań – 1 organizacja zrezygnowała z dotacji), w szczególności dot. wsparcia organizatorów wolontariatu.

Szczególnie ważne jest podziękowanie wolontariuszom za ich pracę i zaangażowanie. Jak co roku Samorząd Województwa wsparł Regionalne Centrum Wolontariatu z Elbląga przy organizacji **Konkursu „Barwy Wolontariatu”** oraz obchodów Międzynarodowego Dnia Wolontariusza (5 grudnia - ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ rezolucją z 1985 roku). RCW organizuje regionalny etap konkursu od 2002 r., natomiast Samorząd Województwa wspiera go finansowo od 2012 r. Pracownik Biura Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego wziął udział w komisji oceniającej wnioski do nagród wolontariuszy w Konkursie „Barwy Wolontariatu”. Napłynęły 54 wnioski do oceny z czego kapituła wyłoniła 10 laureatów. Samorząd wziął udział w organizacji gali w obchodach Międzynarodowego Dnia Wolontariusza w wymiarze regionalnym (Zamek Olsztyński) połączonych z rozstrzygnięciem konkursu „Barwy Wolontariatu”. Liczba uczestników uroczystości – ok. 130 osób, reprezentantów z regionu.

Samorząd Województwa nagrodził wolontariuszy poprzez zlecenie następujących zadań publicznych: „Gala Wolontariatu” Caritas Diecezji Ełckiej, „Rozwój wolontariatu w województwie warmińsko-mazurskim – konkurs o tytuł BabaFest Warmii i Mazur” Stowarzyszenia Inicjatyw Kulturalno-Rozwojowych z Uśmiechem z Olsztyna, „Gala krwiodawstwa jako ukazanie wielowymiarowości wolontariatu” Warmińsko-Mazurski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Olsztynie oraz „Wolontariat w działaniach społecznych” Banku Żywności z Olsztyna, gdzie jednym z działań projektu była uroczystość z udziałem partnerów i wolontariuszy Banku Żywności. Należy przy tym zaznaczyć, że ok. 4000 wolontariuszy uczestniczących w 3 zbiórkach żywności stowarzyszenia zebrało w roku 2017 93 839,61 kg żywności.

Oprócz uroczystości nagradzających wolontariuszy Bank Żywności organizował szkolenia koordynatorów zbiórek żywności (30 osób), szkolenia dla partnerów organizacji (20 koordynatorów lokalnych z 10 powiatów) oraz 10 szkoleń dla wolontariuszy, w których wzięło udział 210 osób.

Gale lokalne i regionalne zorganizował w ramach zadania zleconego Warmińsko-Mazurski Oddział Okręgowy PCK (m.in. w Olsztynie i Elblągu - łącznie 14 uroczystości).

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego przy współpracy z Regionalnym Centrum Wolontariatu w Elblągu zorganizował 1-dniowe szkolenie dla organizatorów wolontariatu 9 listopada 2017 w Olsztynie **z zakresu organizacji wolontariatu wspierającego osoby wymagające opieki** (przeszkolono 22 osób – koszt: 1100 zł).

W roku 2017 w ramach monitoringu „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025” za rok 2016 zebrano informacje nt. wolontariatu w placówkach oświatowych prowadzonych przez samorządy lokalne. Są one umieszczone w raporcie z monitoringu strategii.

Rozwój wolontariatu wspierany był również w ramach **Priorytetu XI Wzmacnianie integracji i aktywizacji zawodowej osób i rodzin w województwie warmińsko-mazurskim.**

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego od 2000 roku współpracuje z Fundacją „Świat na TAK” z Warszawy, promując w województwie kolejne edycje konkursu „Ośmiu Wspaniałych”. Celem konkursu jest upowszechnianie pozytywnych, prospołecznych postaw i działań młodzieży na rzecz najbliższego otoczenia. Konkurs skierowany jest do uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Jest to konkurs, w wyniku którego prezentowane są i nagradzane w obrębie gminy, powiatu i na forum ogólnopolskim najciekawsze, najbardziej wartościowe formy młodzieżowego wolontariatu.

Samorząd Województwa, w ramach XIX Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny promował również XIV Wojewódzki Konkurs Literacki „Uczę się Ciebie rodzinno” organizowany przez Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana” Oddział Okręgowy w Olsztynie, Radę ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Stowarzyszenie Wspierania Działań Prorodzinnych „Forum Prorodzinne” oraz XIV Wojewódzki Konkurs Plastyczny i Grafiki Komputerowej „Miłość w rodzinie” organizowany przez Forum Prorodzinne – Stowarzyszenie Wspierania Działań Prorodzinnych oraz Radę ds. Rodzin Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Współorganizatorami konkursu „Miłość w rodzinie” są: Szkoła Podstawowa Nr 30, Spółdzielcza Rada Osiedla „Jaroty”, Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana” Oddział Okręgowy oraz Pałac Młodzieży w Olsztynie.

Wysoko cenione i oceniane jest również stałe zaangażowanie wolontariuszy w cykliczne przedsięwzięcia organizowane i współorganizowane przez Samorząd Województwa Warmińsko-

Mazurskiego, tj. Warmińsko-Mazurskie Dni Rodziny, Festyn Integracyjny dla osób niepełnosprawnych „Jesteśmy Razem”.

Duże znaczenie ma współpraca z wolontariuszami Biura Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego przy realizacji zadań na rzecz kombatantów – głównie zaś z młodzieżą z następujących szkół: Zespół Szkół Budowlanych im. Żołnierzy Armii Krajowej, Liceum Ogólnokształcące nr 3 im. Mikołaja Kopernika, w którym funkcjonuje Klub Wnuka Sybiraka, Gimnazjum Nr 12 im. Sybiraków, Gimnazjum Nr 6 im. Ziemi Warmińskiej w Olsztynie gdzie również funkcjonują Kluby Wnuka Sybiraka, a także współpraca z Gimnazjum Nr 14 im. Marszałka Józefa Piłsudskiego, Zespołem Szkół Elektronicznych i Telekomunikacyjnych w Olsztynie, Warmińsko-Mazurskim Związkiem Harcerstwa Polskiego, Stowarzyszeniem „Strzelec” w Olsztynie oraz klasami mundurowymi Liceum Ogólnokształcącego CN-B Cichociemnych w Olsztynie. Ważne jest również włączanie nowych realizatorów zadania „integracja środowisk kombatanckich” w postaci organizacji nie zrzeszających jedynie kombatantów, ale przede wszystkim osoby zainteresowane historią, zachowaniem pamięci o wydarzeniach wojennych i powojennych, pamięci o bohaterach tamtych czasów.

W pracę 11 jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w roku 2017 zaangażowanych było 174 wolontariuszy (w roku 2016 – 125) w tym 34 w wymiarze powyżej 30 dni (w 6 jednostkach).

4. Konkursy promujące aktywnych liderów i działalność społeczną.

1) XIV edycja Konkursu „Godni Naśladowania”

Konkurs "Godni Naśladowania" organizowany jest od 2004 r. przez Radę Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego we współpracy z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Co roku patronat nad konkursem obejmuje Marszałek Województwa WM, a Samorząd Województwa funduje nagrody finansowe dla laureatów (w 2017 w wysokości łącznie 9 700 zł). Z budżetu Województwa zostały również sfinansowane koszty gali konkursu (w wysokości 7 485 zł), która odbyła się 14 czerwca w Olsztynie. Konkurs odbył się w 9 kategoriach, do których łącznie wpłynęło 70 wniosków (prawie 2 razy więcej niż w roku 2016):

W kategorii I Organizacja Godna Naśladowania wpłynęły 24 wnioski. Laureatem zostało Stowarzyszenie na Rzecz Chorych z Chorobą Nowotworową „Promyk” w Giżycku; kapituła przyznała również 11 wyróżnień.

W kategorii II Pozarządowiec Godny Naśladowania wpłynęło 6 wniosków, kapituła wybrała 2 laureatów.

W kategorii III Samorząd Godny Naśladowania wpłynęły 2 wnioski. Laureatem został Powiat Szczycieński.

W kategorii IV Podmiot Dialogu Godny Naśladowania wpłynęły 2 wnioski. Laureatem zostało Stowarzyszenie Wspólnota Kulturowa Borussia.

W kategorii V Inicjatywa na rzecz osób starszych Godna Naśladowania wpłynęły 4 wnioski. Laureatem została Rada Olsztyńskich Seniorów.

W kategorii VI Animator Społeczny Godny Naśladowania wpłynęło 14 wniosków. Kapituła wyłoniła laureata oraz przyznała 1 wyróżnienie.

W kategorii VII Produkt ekonomii społecznej Godny Naśladowania wpłynęły 4 wnioski. Laureatem została Spółdzielnia Socjalna Zwiastun. Kapituła przyznała również 1 wyróżnienie.

W kategorii VIII Inicjatywa międzynarodowa Godna Naśladowania wpłynęło 5 wniosków. Laureatem zostało SEN Stowarzyszenie Edukacji Nieformalnej. Kapituła przyznała również 2 wyróżnienia.

W kategorii IX Grupa młodzieżowa Godna Naśladowania, wpłynęły 3 wnioski. Laureatem została grupa działająca przy Młodzieżowym Stowarzyszeniu Inicjatyw Sportowych z Mrągowa - Liderzy Wolontariatu. Kapituła przyznała również 2 wyróżnienia.

2) Nagroda Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie pomocy i integracji społecznej.

Szczególne znaczenie dla wzmacniania i promowania współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi ma fakt nagradzania przedstawicieli organizacji pozarządowych Nagrodą Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego za wybitne osiągnięcia w dziedzinie pomocy i integracji społecznej. Corocznie zarówno wśród osób nagrodzonych, jak i wyróżnionych znajdują się przedstawiciele III sektora.

W roku 2017 powyższą Nagrodę otrzymał wicedyrektor ds. programowych Elbląskiego Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Pozarządowych oraz Prezes Zarządu Fundacji Rozwoju Ziemi Oleckiej, zaś wyróżnione zostały Panie Wiceprezes Federacji Organizacji Socjalnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego FOSa oraz Prezes Stowarzyszenia Rodzin Dzieci z Chorobą Nowotworową Onkoludki w Chrzanowie. Przyznano również nagrody zespołowe, które z grona organizacji pozarządowych otrzymało Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i Przedsiębiorczości Lokalnej WAMA COOP w Olsztynie oraz Elbląskie Stowarzyszenie Organizatorów Pomocy Społecznej.

5. Wzmacnianie organizacji pozarządowych w zakresie współpracy międzynarodowej.

W roku 2017 przekazano organizacjom pozarządowym 10 numerów biuletynów informacyjnych pod tytułem Biuletyn informacyjny „Warmia i Mazury, Polska, Unia Europejska”. Na Biuletyn składają się informacje uzyskane z Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce, Sieci informacji europejskiej Eurodesk, Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli oraz z Domu Polski Wschodniej. Biuletyny przekazywane są Radnym Sejmiku przed każdą sesją Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz rozsyłane drogą mailową do 348 podmiotów (ngo, jst, pracodawcy, urzędy pracy, biura karier, jednostki edukacyjne itp.).

W Biuletynach znalazło się w sumie 481 informacji, z czego 304 informacje dotyczyły grantów, stypendiów, konkursów itp.

Na portalu Wrota Warmii i Mazur oraz na kontach social media (Twitter) umieszczane były ponadto artykuły prasowe i fotorelacje z przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe w ramach projektów, które są dofinansowywane przez samorząd województwa w otwartym konkursie ofert w obszarze współpracy międzynarodowej.

Szeroka promocja przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe pozwalała na dotarcie z informacjami do mieszkańców regionu, wpływając na ich świadomość o zaangażowaniu samorządu w rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Ponadto w miarę możliwości Departament Współpracy Międzynarodowej udzielał **pomocy w pozyskiwaniu partnerów zagranicznych** do realizacji międzynarodowych zadań w zakresie potrzeb zgłaszanych przez organizacje pozarządowe. Realizowane było to poprzez przekazywanie organizacjom pozarządowym informacji o możliwościach uczestnictwa w międzynarodowych projektach, konkursach, stypendiach, stażach itp., które zawarte były w przekazywanych im biuletynach informacyjnych. Działanie obejmowało również uczestnictwo przedstawicieli zainteresowanych podmiotów w przedsięwzięciach organizowanych przez Samorząd Województwa.

6. Wsparcie rozwoju infrastruktury przeznaczonej na działalność społeczną organizacji pozarządowych.

Ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w ramach dofinansowania robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w 2017 r. zostało przyznane dofinansowanie:

- Stowarzyszeniu Przymierze-Ziemia Piska na „Rozbudowę budynku Ośrodka Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Piszcu wraz z przebudową linii energetycznej nN”, w wysokości 250 000,00 zł,
- Polskiemu Stowarzyszeniu na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Nidzicy na „Modernizację i rozbudowę Domu Pomocy Społecznej w Napiwodzie”, w wysokości 75 000,0 zł.

W celu wsparcia działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe na rzecz osób z niepełnosprawnościami, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz z budżetu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, dofinansowano koszty działania 6 nw. zakładów aktywności zawodowej:

ZAZ	Organizator ZAZ	Wykorzystana kwota dofinansowania
Zakład Aktywności Zawodowej w Elblągu	Elbląska Rada Konsultacyjna Osób Niepełnosprawnych	452 300,00 zł
Zakład Aktywności Zawodowej – Polskiego Związku Niewidomych w Olsztynie	Zarząd Główny Polskiego Związku Niewidomych w Warszawie	724 823,43 zł
Zakład Aktywności Zawodowej w Biskupcu	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Biskupcu	698 000,00 zł
Zakład Aktywności Zawodowej w Bartoszycach	Stowarzyszenie Integracji Osób Niepełnosprawnych (SION) w Bartoszycach	478 987,00 zł
Zakład Aktywności Zawodowej w Ostródzie	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Ostródzie	484 309,63 zł
Zakład Aktywności Zawodowej w Nidzicy	Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Nidzicy	298 443,75 zł (w tym kwota dofinansowania utworzenia ZAZ – 266 614,00 zł)

Na dzień 31 grudnia 2017 r. w ww. Zakładach Aktywności Zawodowej zatrudnionych było łącznie 252 osób, z czego 182 to osoby z niepełnosprawnościami.

Oprócz wyżej wymienionych ZAZ-ów prowadzonych przez organizacje pozarządowe w województwie warmińsko-mazurskim funkcjonują jeszcze trzy Zakłady Aktywności Zawodowej, których organizatorami są Powiat Elbląski, Giżycki oraz Gmina Pisz.

7. Rozwój ekonomii społecznej.

Korzyści, które kreują zaangażowane społecznie przedsiębiorstwa, czyli aktywizacja społeczna i zawodowa osób wykluczonych, poprawa ich warunków życia i mobilizacja społeczności lokalnych sprawiają, że ten obszar staje się coraz ważniejszym elementem regionalnej polityki społecznej.

Ekonomia społeczna zajmuje ważne miejsce w rozwoju społeczności lokalnej. Zauważalny jest w naszym województwie coraz silniejszy rozwój sektora pozarządowego, który w skuteczny sposób łączy cele społeczne z gospodarczymi.

Projekt pozakonkursowy ROPS „Ekonomia społeczna na Warmii i Mazurach”

W 2017 r. ROPS kontynuował wdrażanie projektu pozakonkursowego pt. „*Ekonomia Społeczna na Warmii i Mazurach*” w ramach Poddziałania 11.3.2. Koordynacja ekonomii społecznej w regionie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

Celem projektu jest wzmocnienie znaczenia ekonomii społecznej na Warmii i Mazurach poprzez funkcjonowanie Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej (RKRES), wzmocnienie powiązań podmiotów ekonomii społecznej, wzrost widoczności podmiotów ekonomii społecznej i współpracy jednostek samorządu terytorialnego w celu budowania dobrego klimatu dla rozwoju ekonomii społecznej.

Projekt zakłada realizację 4 zadań:

1. Koordynacja działań na rzecz ekonomii społecznej;
2. Działania na rzecz zwiększania widoczności podmiotów ekonomii społecznej w regionie;
3. Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego na rzecz rozwoju ekonomii społecznej w regionie;
4. Budowanie współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz ekonomii społecznej w regionie.

Grupę docelową w projekcie stanowią pracownicy lokalnych i regionalnych podmiotów działających na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.

Organizacja Warmińsko-Mazurskich Dni z Ekonomią Społeczną – 2 czerwca 2017 r.

Organizatorem Warmińsko-Mazurskich Dni z Ekonomią Społeczną jest Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w partnerstwie z ośrodkami wsparcia ekonomii społecznej w regionie, tj. Elbląskim Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Spółdzielczości i Przedsiębiorczości Lokalnej WAMA-COOP z siedzibą w Olsztynie, Stowarzyszeniem ADELFI z siedzibą w Ełku oraz Nidzicką Fundacją Rozwoju „NIDA”.

Obchody V Warmińsko-Mazurskich Dni z Ekonomią Społeczną tradycyjnie rozpoczęła regionalna konferencja pt. *„Budowanie marki ekonomii społecznej w regionie Warmii i Mazur”*, która odbyła się 2 czerwca 2017 r. w Olsztynie.

W konferencji udział wzięło blisko 150 przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, ich jednostek organizacyjnych, urzędów pracy oraz reprezentantów podmiotów reintegracyjnych, OWES-ów, organizacji pozarządowych, świata nauki i biznesu.

„Regionalna Platforma Współpracy na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej- sieć kooperacji podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym (CIS, KIS, WTZ, ZAZ) w województwie warmińsko-mazurskim”.

Regionalna Platforma Współpracy na Rzecz Rozwoju Ekonomii Społecznej stanowi forum wymiany doświadczeń, wypracowywania wspólnych stanowisk i prezentowania propozycji rozwiązań systemowych w kluczowych sprawach dotyczących problematyki świadczenia usług reintegracji społecznej i zawodowej, współpracy z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, urzędami pracy oraz organizacjami pozarządowymi.

Najważniejsze wydarzenia w ramach Platformy w 2017 r. organizowane w ramach projektu pozakonkursowego Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej pt. *„Ekonomia społeczna na Warmii i Mazurach”* to:

- ✓ Organizacja spotkania: *„Dobre praktyki wykorzystania środków unijnych przez podmioty reintegracyjne”*,
- ✓ Spotkanie podmiotów reintegracyjnych w Olsztynie,
- ✓ Wizyta studyjna dla przedstawicieli ZAZ i WTZ do podmiotów ekonomii społecznej województwa wielkopolskiego,
- ✓ Wizyta studyjna dla przedstawicieli KIS i CIS do podmiotów ekonomii społecznej z terenu województwa kujawsko-pomorskiego oraz łódzkiego,
- ✓ Spotkanie Sieci kooperacji podmiotów reintegracyjnych KIS, CIS, ZAZ, WTZ.

Funkcjonowanie Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej

Regionalny Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej (RKRES), ustanowiony na mocy Uchwały Nr 63/739/15/V Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 1 grudnia 2015 r. złożony jest z przedstawicieli samorządu województwa i samorządów lokalnych, a także przedstawicieli sektora ekonomii społecznej, nauki, biznesu oraz organizacji pozarządowych. W 2017 r. członkowie Komitetu uczestniczyli w 2 posiedzeniach RKRES.

Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES)

W nowej perspektywie finansowej OWES-y mają możliwość przyznawania dotacji dla przedsiębiorstw społecznych, w tym organizacji pozarządowych. W 2017 na terenie Warmii i Mazur **34 organizacje pozarządowe** rozpoczęły działalność gospodarczą na skutek wsparcia OWES-ów.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020

Działalność Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej jest współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

W ramach *Poddziałania 11.3.1 Wsparcie przedsiębiorczości społecznej* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 realizowane były projekty:

- 1) Elbląskiego Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Społecznych „Ośrodek Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej w Elblągu” o wartości 11 304 229,20 zł;
- 2) Nidzickiej Fundacji Rozwoju NIDA „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Nidzicy” o wartości 9 372 553,76 zł;
- 3) Działdowskiej Agencji Rozwoju S.A. „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Olsztynie” o wartości 8 606 991,80 zł;
- 4) Elbląskiego Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Społecznych „Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Ełku” o wartości 10 427 093,48 zł.

8. Promowanie dobrych praktyk.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej mając na uwadze wieloletnią, ugruntowaną współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz doceniając wdrażane przez organizacje rozwiązania podczas konferencji/seminariów itp. organizowanych przez ROPS, promuje działania realizowane w obszarze polityki społecznej przez współpracujące organizacje.

W 2017 r. promocja, o której wyżej mowa odbywała się podczas:

1. XIX Festynu Integracyjnego „Jesteśmy razem” w Olsztynie. Organizacje pozarządowe zrzeszające osoby niepełnosprawne i działające na ich rzecz prezentowały swój dorobek artystyczny, w tym m.in. wokalny, taneczny, malarski itp. Ponadto, Warmińsko-Mazurski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Olsztynie zrealizował pokaz ratownictwa medycznego wraz ze szkoleniem.
2. X Wojewódzkiej Konferencji z okazji Międzynarodowego Dnia Osób Starszych pod hasłem „Wyzwania IV Wieku. Podążając za zmianą”. Prezes Gdańskiej Fundacji Innowacji Społecznych prezentował działalność Domów Sąsiedzkich – miejsc dla pokoleń; Prezes Stowarzyszenia Trenerów Organizacji Pozarządowych STOP prezentował zasady działania europejskiej platformy EPALE dla edukacji dorosłych, zaś Prezes Stowarzyszenia ESWIP, Przewodniczący Rady Organizacji Pozarządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego omówił rolę środowisk seniorskich w realizacji Strategicznej Mapy Drogowej Rozwoju Sektora Obywatelskiego w Polsce.
3. VII Wojewódzkiej konferencji w ramach Kampanii „Biała Wstążka” zatytułowanej „Stop przemocy wobec kobiet – jak pomóc skutecznie?”, na której prezentowano lokalne działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Innym sposobem promowania dobrych praktyk wdrażanych przez podmioty III sektora jest prezentowanie partnerom zagranicznym, podczas wizyt studyjnych organizowanych przez ROPS w jednostkach pomocy i integracji społecznej na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, działalności różnych podmiotów prowadzonych przez organizacje pozarządowe działające na rzecz osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W 2017 r. delegaci z Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej oraz podczas wizyt studyjnych odwiedzili m.in.: Dom Pomocy Społecznej - Ewangelicki Dom Opieki „BETEZDA” prowadzony przez Parafię Ewangelicko - Augsburską w Mikołajkach.

Podsumowanie:

Współpraca Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi w roku 2017 przebiegała w każdym z 3 obszarów współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych wskazanych w **Modelu współpracy** powstałym w wyniku realizacji projektu systemowego pn. „Model współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych – wypracowanie

i upowszechnianie standardów współpracy”, współfinansowanym przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Odbywała się zatem w trzech płaszczyznach:

- 1) w zakresie tworzenia polityk publicznych
- 2) w zakresie realizacji zadań publicznych
- 3) w zakresie infrastruktury współpracy, tworzenia warunków do społecznej aktywności

W roku 2017 w Samorządzie funkcjonowało 55 zespołów opiniodawczo-doradczych/grup roboczych, w składzie których 31,8% stanowili członkowie organizacji pozarządowych (w 2016 - 29,6%).. Organizacje uczestniczyły również w konsultacjach ok. 25 dokumentów wojewódzkich. Jednak udział organizacji w tych konsultacja był niewielki.

Realizacja zadań publicznych to najbardziej rozwinięta płaszczyzna współpracy. W roku 2017 zlecono 286 zadań organizacjom pozarządowym (o 25 umów więcej w stosunku do roku 2016). Łączna wartość zrealizowanych zadań to **10 612 971 zł** (o ponad 3 mln mniej niż w roku 2016) , natomiast kwota przekazanych dotacji wyniosła **4 664 912 zł** (44% wartości zadań – odsetek większy niż w roku poprzednim). Oczekiwania organizacji pozarządowych były prawie 2-razy większe. Przy tym należy podkreślić, że udział dotacji Samorządu Województwa w wartości zadań zrealizowanych w trybie dofinansowania wkładów własnych do zadań Samorządu Województwa realizowanych przy udziale funduszy zewnętrznych wyniosła tylko 6,2%. W 2017 r. zaobserwowano zmniejszenie dysproporcji pomiędzy kwotą udzielanych dotacji a oczekiwaniami i wartością realizowanych zadań.

Organizacje pozarządowe w roku 2017 złożyły do Urzędu Marszałkowskiego łącznie **543 oferty** na realizację zadań publicznych (w tym 32 w trybie pozakonkursowym), z czego ponad połowa została dofinansowana.

Podkreślić należy znaczny udział wolontariuszy w realizacji zadań zleconych. Wzięło w nich udział łącznie ok. **10 408 wolontariuszy**, w tym 4000 to wolontariusze Banku Żywności w Olsztynie, a ich praca stanowi ok. 10% wartości zadań. Wartości te są podobne jak w roku poprzednim.

Ponadto organizacje pozarządowe współpracowały z Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego w formie niefinansowej, czyli bez udzielania na ten cel dotacji przez Województwo, przy realizacji zadań m.in. z zakresu współpracy międzynarodowej, rozwoju turystyki, promocji zatrudnienia i aktywizacji osób pozostających bez pracy, integracji środowisk kombatanckich, pomocy społecznej, rozwoju sektora pozarządowego, działalności na rzecz młodzieży. Z budżetu Województwa zaangażowano na cen cel (18 wydarzeń) kwotę **łącznie 186 455 zł (nieznacznie więcej niż w roku 2016 - 185 778 zł)**.

Znaczącym partnerem dla organizacji pozarządowych są jednostki organizacyjne Samorządu Województwa, które również współpracują w zakresie swoich zadań z organizacjami sektora pozarządowego regionu: **37 instytucje współpracowało łącznie z 364 organizacjami pozarządowymi realizując 354 inicjatyw i projektów** angażując w to środki własne (ok. 480 008 zł) i pozyskane z innych źródeł w wys. 1 375 000 zł.

W zakres infrastruktury współpracy, tworzenia warunków do społecznej aktywności należy zaliczyć realizację kampanii społecznej dot. przekazywania 1% podatku dochodowego od osób fizycznych organizacjom pożytku publicznego z Warmii i Mazur, a także działania z zakresu rozwoju wolontariatu, szkolenia, konferencje dla członków organizacji i liderów lokalnych, konkursy promujące aktywność społeczną, działania z zakresu rozwoju ekonomii społecznej.

Ważnym elementem wsparcia rozwoju aktywności społecznej jest dostępność zasobów Samorządu Województwa dla organizacji pozarządowych. Współpraca jest realizowana głównie w formie: bezpłatnego użyczenia sal Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie czy innych jednostek organizacyjnych na wydarzenia realizowane przez organizacje oraz przekazywania materiałów promocyjnych Województwa. Marszałek Województwa objął honorowym patronatem ok. 82 inicjatyw realizowanych przez organizacje pozarządowe, a także zamieszczane były informacje o inicjatywach organizacji pozarządowych na regionalnej stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego.

Olsztyn, 8 maja 2018 r.